

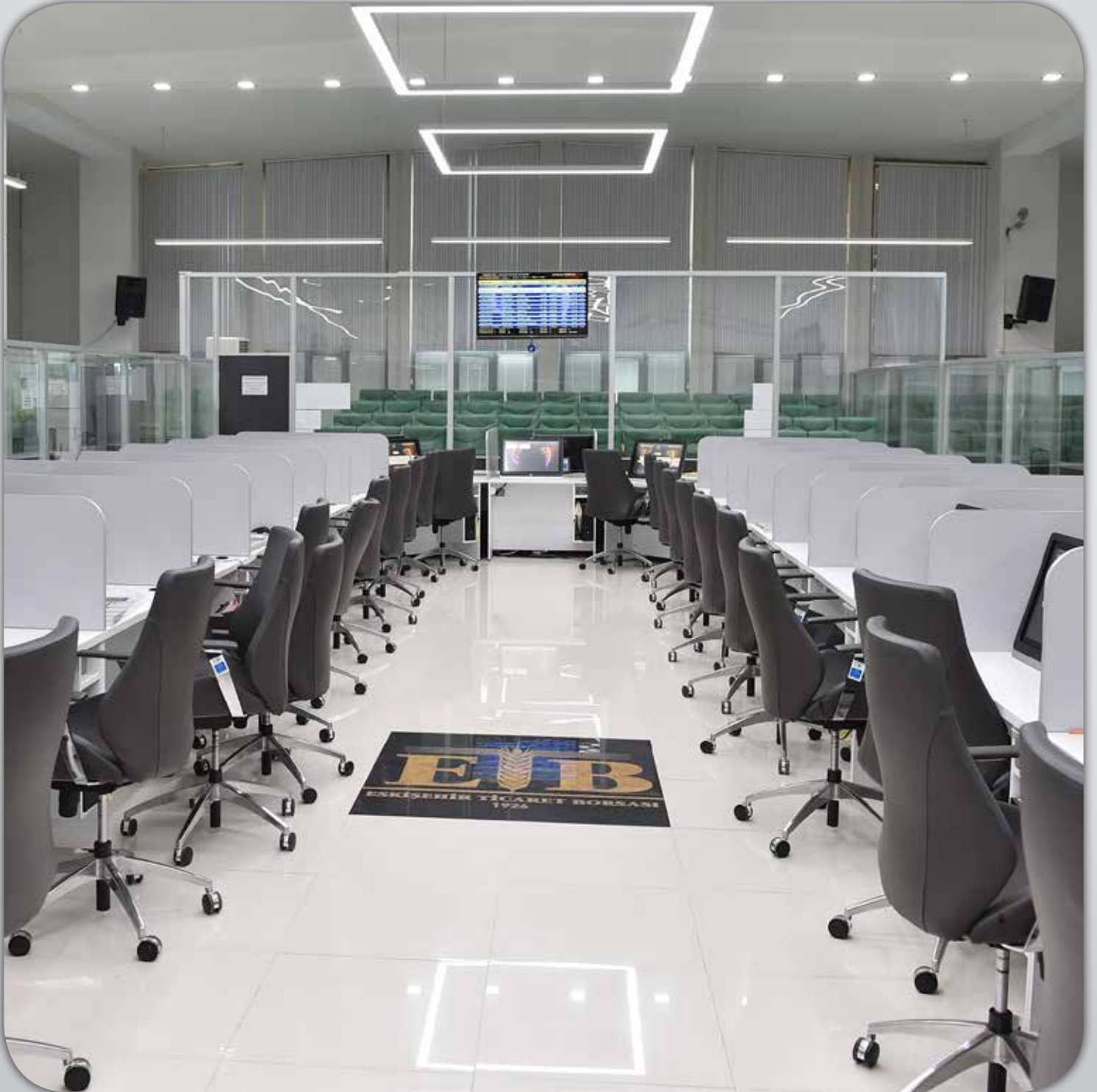
ESKİŞEHİR

TİCARET BORSASI

ISSN 1309 - 8144

YIL: 6 SAYI: 10

DERGİSİ

**L LÜTFÜ
YÜKSEL**

YAZIM KURALLARI

Eskişehir Ticaret Borsası Dergisi altı ayda bir yayınlanan, Türkiye ve Dünyadaki tarım, hayvancılık, gıda, Borsa faaliyetleri, ekonomi, sosyo-kültürel değişimler vb. konularda yazılara yer veren bir dergidir.

Yazılar; A4 boyutunda 6 sayfayı geçmeyen, 12 aralıklı sade bir dilde, 10 punto ile yazılmış olmalıdır. Yazılarda kullanılacak dipnot ve kaynakça yazarın tercih ettiği şekilde yayınlanmaktadır. Derginin belirlediği bir sistem yoktur.

Dergide yayınlanan yazılar sadece yazarların görüşlerini belirtir. Yazıların içeriklerinde ve görüşlerinden yazarları sorumludur. Borsa için bağlayıcı değildir. Tüm hukuki ve cezai sorumluluk yazarlara aittir. Eskişehir Ticaret Borsası hiçbir hukuki ve cezai sorumluluk kabul etmez.

Yazıların yayınlanıp yayınlanmayacağına, yayınlanacak ise dergide nasıl bir yer alacağına "Yayın Kurulu" karar verir. Yayın Kurulu'na ulaşan yazılar öncelikle içerik, yazım kuralları v.b. yönlerden Yayın Kurulunca incelenerek gerekli düzeltme ve kısaltmalar yapılabilir.

Yayınlanan yazılardan Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulunca uygun görülenlerine önceden belirlenen esaslar dahilinde telif ücreti ödenir. Yayınlanmayan yazılar geri gönderilmez.

Dergi, Basın Meslek İlkelerine uyar.

ESKİŞEHİR TİCARET BORSASI DERGİSİ

Yıl: 6 Sayı: 10

ISSN-1309-8144

Dergimiz altı ayda bir yayınlanır.

Eskişehir Ticaret Borsası

Yönetim Kurulu Adına Sahibi:

Ömer ZEYDAN (Yön. Kür. Bşk.)

Yayın Kurulu:

İsmail Hakkı AZİZOĞLU (Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı)

Ahmet SARILGAN (Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı)

Yılmaz KORÇAK (Yönetim Kurulu Sayman Üyesi)

Cevdet KURTULUŞ (Yönetim Kurulu Üyesi)

Prof.Dr.Engin KINACI

Taner ZORLUKOL (Gen.Sek.Yrd.)

Genel Yayın Yönetmeni

Adnan YILMAZ (Genel Sekreter)

Editörler

Gültekin GÜLER (Gen.Sek.Yrd.)

Yasemin PAŞALIGİL (Disiplin Kurulu Başkanı)

İdare Merkezi

Eskişehir Ticaret Borsası

Gündoğdu Mah. Borsa Cad. No:21

Eskişehir

Tel: 0 222 237 27 83 - 237 27 86

Faks: 0 222 237 94 50

Web: esktrib.org.tr

e-mail: esktriborsa@eso-es.net

eskishirtb@tobb.org.tr

Grafik-Tasarım / Ofset-Baskı

Ülkü Ofset

Cumhuriye Mh. Tuğal Sk. No: 6

Eskişehir

Tel: 0 222 231 36 69

Faks: 0 222 234 86 64

BAŞKANDAN MESAJ

Değerli okuyucularımız,

Tarım ve hayvancılık sektörlerinde yaşanan gelişmeleri yakından takip ederek ve sektörlerin ihtiyaç ve beklentilerini göz önüne alarak yürüttüğümüz çalışmalar neticesinde iki yıl gibi kısa bir süre içerisinde bölgemizde birer ilk olan projelerimizi sonuçlandırdık.

Borsamızın kurulduğu günden bu yana arz ve talebin bulunduğu Hububat Satış Salonumuzu modernize ederek, Borsamızın gelişim ve dönüşümüne ivme kazandıran, çağrı yakalamamızı sağlayan Elektronik Satış Salonu Sistemine geçilmesini sağladık.

Yem ve yem bitkilerinin reel değerlerini belirleyebilmek üzere Yem Analiz Laboratuvarımızı kurduk.

Daha önceden belirlenemeyen, ayçiçeği ve yağlı tohumların yağ oranlarını belirlemek üzere laboratuvarımıza Yağ Tayin Ünitesi kurulmasını gerçekleştirdik.

Merkez laboratuvarımız ile birlikte, kırsal alanda faaliyetlerine devam eden Çifteler ve Sivrihisar İrtibat Bürolarımızı ve Laboratuvarlarımızı yapılan tadilatlar ve alınan yeni analiz cihazları ile modernize ettik. Merkez yerleşkemizdeki numune alma robotlarını daha teknolojik olan yenileri ile değiştirdik. Sivrihisar ve Çifteler İrtibat Bürolarımıza otomatik numune alma robotları yerleştirdik.

Bölgesel farklılıkları azaltmak adına İrtibat Büromuz bulunan Alpu ilçemize kiralama yöntemi ile Beylikova ve Seyitgazi ilçelerimize ise satın alma yöntemi ile yeni İrtibat Büroları kurulmasını sağladık. Bu irtibat bürolarımızda üye ve üreticilerimize tescil hizmeti ve yeni alınan hızlı Nıt/Nır Cihazları ile hububat analiz hizmeti vermekteyiz. Ayrıca Beylikova tesislerimizde depolama ve tır kantarı hizmetini sürdürmekteyiz.

Yüksek Ziraat Mühendisi Prof. Dr. Engin KINACI hocamızın gönlüllük esasına göre çiftçilerimize hizmet verdiği tarımsal danışma ofisimizi hayata geçirdik.

Üyelerimizin taleplerini karşılamak adına Bebka tarafından kabul gören "ETB Modüler Çelik Hububat Silosu Yatırım Projesi" ile harman sezonuna kadar yatay depolama sisteminden Modüler Çelik Hububat Silo sistemine ilk adımı atmış olacak ve üyelerimizin kullanımına sunacağız.

Bir diğer projemiz olan OSB'de Endüstriyel Depolama Tesisinin inşaat yapım ihalesini geçtiğimiz ay sonuçlandırdık. Bir yıl gibi kısa bir sürede yaklaşık 22.000 m² kapalı alana sahip olacak olan depolama tesislerini idari bina, tır kantarı ve binası ve de güvenlik binası ile birlikte hizmete açacağız.

Önümüzdeki süreçte en önemli projemiz ise, Şehrimizde Belediye Mezbahası olmaması ve kırmızı et ürünlerinin tedarik ve kontrol edilmesinde yaşanan sorunları çözmek adına birbirine entegre Canlı Hayvan Borsası, Hayvan Oteli, Mezbaha, Soğuk Hava Deposu kompleksinin Borsamız bünyesinde kurularak faaliyete geçirilmesidir. Borsamız bu konuda girişimlerini sürdürmekte olup desteklenmeye ihtiyaç duymaktadır.

Bazı önemli projelerimize maddi ve bilimsel destek sağlayan BEBKA Kalkınma Ajansımıza, bizleri motive eden ve gücüne her daim sırtımızı dayadığımız TOBB Başkanımıza, enerjimizi ve gücümüzü sağladıkları manevi destekten aldığımız tüm Üyelerimize, gece gündüz tatil demeden takdire şayan bir şekilde çalışan cefakar Personelimize, Meclis ve Yönetim Kurulu üyesi çalışma arkadaşlarıma, Meslek Komitelerime, bizleri hiçbir zaman destekten mahrum bırakmayan Valimize, ilgisini esirgemeyen Bakanımıza, Milletvekillerimize, Belediye Başkanlarımıza, Oda Başkanlarımıza, Üniversitelerimize, Çiftçilerimize ve tüm Paydaşlarımıza en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Eskişehir Ticaret Borsasını layık olduğu yerlere getirmek adına, şehrimize ve siz değerli üyelerimize daha iyi hizmet vermek için yeni projeler ile çalışmalarımıza devam edeceğiz. Sevgi ve saygılarımla.

Eskişehir Ticaret Borsası
Başkan
Ömer Zeydan

İÇİNDEKİLER

04

İklim
Değişiyor

06

Makarnalık
Buğdayın (T. Durum)
Fiziksel ve Kimyasal
Özelliklerinin
Makarna Kalitesine
Etkileri

10

Mera Mevzuatına İlişkin
Bilgilenim

14

İri Taneli Nohut Çeşidi
AKÇA

16

5. Meslek Komitesi

20

Eskişehir Buğdayı
Sahipsiz Değildir

22

Kültür Tarih ve Gezi
Söyleşileri

26

Tarımsal Emtialarda
Hedge İşlemleri ve 2015
Temel Görünümü

30

Buğdaylarda Çeşitlere
Göre Kalite Özellikleri

32

Türk Ticaret Hukukunda
Genel Hatlarıyla Bono

34

Buğdayın
Nabzına Ziyaret

36

Borsamızdan
Haberler

“ İKLİM DEĞİŞİYOR, ÇEŞİTLER ve YETİŞTİRME UYGULAMALARI BU DEĞİŞİME HAZIRLANMALIDIR ”

İklim değışikliklerinin tarımsal üretimimize etkileri de değışik olmaktadır.

Son yıllarda ülkemiz genelinde hemen her yıl yaşamakta olduğumuz iklim değışikliklerinin tarımsal üretimimize etkileri de değışik olmaktadır. Bu değışiklikler; yetiştirilecek ürünlerin cinsi, türü ve çeşitlerinde, yetiştirme uygulamalarında, üretim için kullanılacak girdilerin çeşitleri ve bunların uygulama zamanlarında değışikliklere gidilmesini veya yeni uyarlamalar yapılmasını zorunlu hale getirecek gibi gözükmektedir. İklim bilimciler, iklimlerde yaşanmakta olan değışikliklerin bir kısmının geçici buna karşılık bir kısmının ise kalıcı olabileceğini ve yaşadığımız yörelerde, bölgelerde ve coğrafyalarda yıllardır alışık olduğumuz iklim olaylarından çok daha değışik olanlarını yaşayabileceğimizi; çevreciler bu değışikliklerin yaşamımızı zorlaştıracak hatta göçlere neden olabilecek sonuçları olabileceğini, biz tarımcılar ise bitkisel ve hayvansal üretimde, bitkisel ve

hayvansal ürün çeşitliliğinde, biyolojik kaynak zenginliğinde önemli düşüklükler olabileceğini, halkımızı ve hayvan varlığımızı yeterli düzeyde beslemekte ciddi zorluklara düşebileceğimizi olabildiğince sık ifade etmekte, uyarılar yapmakta, önlemler ve çözüm önerileri konusunda görüşlerimizi bildirmekteyiz.

Daha önceki çeşitli yazılarımda iklim değışikliklerinin önüne geçmenin olanakları yoksa bu değışikliklere uyum sağlayacak üretim yöntemlerini belirlemek ve yetiştirme uygulamalarını buna göre yapmak gerektiğini belirtmiştim. Orta Anadolu Bölgesinin geçit kuşağında yer alan, kuru ve sulanır koşullarda tarım yapılabilen İlimizin kışlık tahıl yetiştirilen alanlarının büyük kısmında erkenci çeşitlerin üretimi tercih edilmektedir çünkü çok yıllık iklim verileri ilkbahar ve yaz başı kuraklıklarının ürüne en çok zarar veren kuraklıklar olduğunu göstermektedir. Özellikle kuru tarım alanlarında üretim yapanlar başta olmak üzere bu kuraklıklardan en az zararla kurtulmak isteyen tahıl üreticileri olgunlaşma süresi daha uzun olan orta-geççi ve geççi çeşitler yerine, verim kapasitesi bunlardan daha düşük olsa da erkenci çeşitlere öncelik vermektedirler. Sulanabilir alanlarda da ikinci bir ürün (ör. hasıl, silaj vb. amaçlı) yetiştirme olanağı olan yerlerde yine erkenci kışlık tahıl çeşitleri tercih edilmektedir.

Ancak koşullar değışmeye, kurak periyotlar kış aylarında başlayıp ilkbaharın ilk aylarını içine alan zaman dilimlerinde görülmeye başlamış, ilkbahar yağışları geç dönemlere, yaz aylarına doğru kaymıştır. Tahıl bitkileri büyümek, gelişmek ve ürün vermek için sapa (kamışa) kalkma dönemi ile başaklanma dönemi arasında suya çok ihtiyaç duymaktadırlar. Eğer yağışlar son yıllarda görüldüğü gibi, eskiye göre daha geç zamanlarda gelecekse, düşecek yağışlardan daha çok miktarda ve daha uzun süre yararlanabilecek orta geççi çeşitlerin üretimde yer alması verimin, dolayısıyla rekoltenin yükselmesine, kazancın artmasına katkı sağlayacaktır. Ancak üreticilerin bir anda bütün ekilişlerini bu özellikteki çeşitlerden yapması doğru değildir. Üretimine bir kısmında, küçük bir ölçekte başlayarak ve uzmanlara sorarak, danışarak bu çeşitlerden birine yer vermesi çok daha güvenli olacaktır. İklim değışikliğı çeşit değışikliğı yanında (birazda buna bağlı olarak) gübreleme zamanında, gübre çeşidi tercihinde ot, hastalık, zararlı mücadelesinde ve hasat zamanında da farklılıklar meydana getireceğı için buna göre hazırlık yapmak gerektiğı de unutulmamalıdır.

İKLİM DEĞİŞİYOR...

Eğer yağışlar son yıllarda görüldüğü gibi, eskiye göre daha geç zamanlarda gelecekse, düşecek yağışlardan daha çok miktarda ve daha uzun süre yararlanabilecek orta geççi çeşitlerin üretimde yer alması verimin, dolayısıyla rekoltenin yükselmesine, kazancın artmasına katkı sağlayacaktır.

Koşullara uygun uyarlamalar ne kadar gecikirse, potansiyel üretimden o kadar daha azı alınacak böylece önemli bir ekonomik kazanç heba edilmiş olacaktır. Üreticiler aynı işlemleri yaparak aynı belki de daha yüksek maliyetle daha az kazanç elde edecek, bunun yanında ülkemizin en önemli dar boğazı olan enerji ile en önemli kaynaklarımızdan olan su ve toprakların verimsiz kullanılacak boşa zaman harcanacak, daha az ürün için yüksek miktarda girdi kullanılacaktır.

Araştırma kuruluşlarının bu konuya özel ilgi göstermeleri, başta buğdayda olmak üzere serin iklim tahıllarında ve öncelikle kuru tarımda yeni koşullara uyabilecek çeşitleri ve yöntemleri hızla belirlemeye, yayım kuruluşlarının ise bunları uygulama alanına, üreticilere kısa sürede aktarmaya öncelik vermeleri çok yararlı olacaktır.

“ MAKARNALIK BUĞDAYIN (*T.durum*) FİZİKSEL ve KİMYASAL ÖZELLİKLERİNİN MAKARNA KALİTESİNE ETKİLERİ ”

Makarnalık türü buğdaylardan yapılan makarna, bulgur, kuskus önemli gıda maddeleridir.

Tahılların hayvansal ürünlere göre daha kolay ve ucuza sağlanabilmesi, iyi bir enerji kaynağı ve doyurucu olması diğer bitkisel ürünlere üstünlüğüdür. Ülkemizde başta buğday olmak üzere tahıllardan elde edilen gıda maddeleri, insan bes-

lenmesinde temel ürünler olarak ağırlığını korumaktadır. Bu anlamda makarnalık türü buğdaylardan yapılan makarna, bulgur, kuskus önemli gıda maddeleridir (Liu ve ark., 1996; Yüksel ve ark. 2011). Makarna, buğdaydan yapılan ürünler içerisinde üretim miktarı ve beslenmedeki önemi bakımından ekmekten sonra gelmektedir. Makarnanın yaygın olmasının nedeni oldukça besleyici, raf ömrü uzun ve dayanıklı bir gıda olması, çeşit zenginliği, kolay hazırlanması, ekonomik olması, çok düşük düzeyde yağ ve tuz içermesi, sindirim hızı ve oranının düşük olması gibi özelliklere sahip olmasıdır (Hoseney 1994; Anonim 2008). Makarna üretiminde bazen ekmeklik buğday çeşitleri de kullanılmaktadır, ancak makarnalık buğdaylar farklı bir türdür ve makarna bu türe ait buğday çeşitlerinden üretilmelidir. Makarna yapımında kullanılan taneler genellikle sert, camsı görüntüde bir yapıya sahiptir. Gerek duysal gerekse besleme açısından kaliteli bir makarna üretimi, uygun hammadde ve işleme teknolojisi ile sağlanabilir. Makarna kalitesi üzerine buğday çeşidinin fiziksel ve kimyasal özellikleri etkili olmaktadır. Makarnalık buğdaylarda dikkate alınan fiziksel kalite kriterleri hektolitreye, bin tane ağırlığı, sertlik ve camsılık, renk, irmik verimi ve granülasyonu; kimyasal kalite kriterleri ise nem, kül, protein, karbonhidratlar, sarı renk pigmentasyonu, renk kaybı ve kararmasını etkileyen enzimlerdir (Morris, 2004; Sissons 2004; Troccoli ve ark. 2000; Fares ve ark. 1997; Clarke ve ark. 1998).

FİZİKSEL ÖZELLİKLER

Hektolitreye Ağırlığı

Hektolitreye ağırlığı, durum (makarnalık) buğday yoğunluğunun bir ölçüsüdür ve sınıflandırma, derecelendirme, değirmencilik kalitesini ifade etmek amacıyla kullanılmaktadır. Durum buğdaylarında hektolitreye ağırlığı 78-82 kg/hl gibi dar aralıkta değişmektedir, ancak 79 kg/hl nin altına düşmesi istenmemektedir. Hektolitreye ağırlığı ile irmik verimi arasında bir ilişki (korelasyon) olduğu için (Tuncer ve Ercan, 1990) hektolitreye ağırlığının yüksek olması istenir. Makarnalık buğdayların hektolitreye ağırlığı ekmeklik buğdaylara göre % 9-10 oranında daha fazla olabilmektedir (Bushuk, 1998). Çeşitli hastalıklar, küçük, büzülmüş, zarar görmüş, güneşten yanmış, buruşmuş taneler ve yabancı madde içeriği hektolitreye ağırlığını düşürmektedir. Hektolitreye ağırlığındaki düşüş, irmikte kül oranını artırmakta, verimini ve kalitesini düşürmektedir (Feillet ve Dexter, 1996). Hektolitreye ağırlığındaki artışla meydana gelen irmik verimindeki artış, optimum hektolitreye değerinden sonra yavaşlamaktadır (Elgün, 1999).

Bin Tane Ağırlığı

Tane boyutu büyük oranda genotipe, kısmen de çevre koşullarına bağlı olarak değişmektedir (Dziki, 2005). Makarnalık buğday tanesinin boyutunun belirlenmesinde tane uzunluk ve genişlik ölçümleri, tek ve bin tane ağırlıkları tayinleri kullanılmaktadır. Bin tane ağırlığı tane doldurma sırasında çevre koşulları, başak sayısı ve başakçıktaki tane sayısı gibi faktörlerden etkilenmektedir (Dalçam 1993). Makarnalık buğdayın iri, dolgun ve homojen dağılıma sahip olması, gerek tavlama ve öğütme işlemlerinin etkinliği, gerekse irmik verimi açısından önemlidir (Yüksel ve ark. 2011). Tane boyutuna paralel olarak endosperm oranı da arttığı için tane irileştikçe irmik verimi de yükselmektedir (Hoseney, 1994, Elgün ve Ertugay 1995, Trumbyll ve Rahman 2002). Bin tane ağırlığı irmik verimi üzerine hektolitreye ağırlığı ve camsı tane oranından daha etkilidir (Bekbölet ve Saygın, 1991). Bu özellik ile irmik verimi arasında olumlu bir ilişki bulunmaktadır (Tuncer ve Ercan, 1990, Türker ve Ünver 2000). Bin tane ağırlığı çeşide göre olmakla birlikte, dar bir aralıkta değişmektedir (Dick ve Matsuo 1988) ve 40 g'ın altında olması istenmemektedir (Dalçam, 1993). Makarnalık buğdayda dolgun taneler yüksek bin tane ve hektolitreye ağırlığı verirken, küçük ve uzun taneler düşük değerler vermektedir.

Tane Sertliği

Tane sertliğini esas olarak endospermdeki nişasta- gluten arasındaki bağlar ve interaksyonların kuvveti belirlemektedir (Trumbyll ve Rahman 2002). Tane sertliği genetik olarak kontrol edilmektedir. Bu kontrolde D genomu üzerinde bulunan Ha gen bölgesi etkilidir. Tane yumuşamasında etkili olan Ha gen bölgesini taşımayan makarnalık buğdayda friabilin sentezlenmemekte ve ekstra sertlikte bir tane tekstürü oluşmaktadır (Trumbyll ve Rahman 2002). Sertlik, çeşide ait özellik olmakla birlikte ekolojik faktörler nedeniyle dönmeli ya da yarı sert taneler oluşabilmektedir. Tane sertliği ile irmik verimi ve kalitesi arasındaki ilişki ise olumludur (Türker ve Ünver 2000). Makarnalık buğdayda unsluluk durumu dönmeli tane veya dönme oranı ile ifade edilmektedir. Dönme, tanenin sarı olum aşamasının ekolojik ve kültürel faaliyetlerden dolayı uzamasından kaynaklanır. Bu durumda protein yerine

nişasta birikmesi olmaktadır. Buğdayların protein içerikleri ile sertlik ve camsılık değerleri arasında her zaman olumlu ilişki bulunmamaktadır (Hoseney 1994). Tane sertlik derecesine paralel olarak genellikle tavlama nemi ve süresi, öğütmede kullanılan enerji miktarı, nişasta zedelenmesi, un ve irmik partiküllerinin boyutu, unun su kaldırma oranı ve fermentasyonda gaz üretimi artmaktadır. Tane sertliğinin artışı ile granülasyonda artma ve irmik altı un miktarında azalma meydana gelmektedir. Makarnada önemli olan homojen partiküllerin oluşturduğu granülasyon elde etmektir. İrmik partikül iriliği arttıkça irmik rengi belirgin bir şekil almakta, partikül iriliği azaldıkça enzim aktivitesi, kül ve protein miktarı, irmik hamurunun su absorpsiyonu artmakta, hamur yoğrulurken homojen hidrasyonu etkilenmektedir. Çok ince partiküller, çok fazla su absorbe ederek makarnanın mat ve koyu görünüm almasına, kaba partiküller ise gereği gibi hidrasyon yapmayarak makarnada beyaz beneklere yol açmaktadır. İrmik partikül iriliği, makarnada pişme özelliklerini etkilemekte, ince granüllü irmikten elde edilen makarnada suya geçen kuru madde ve pişme kaybı da fazla olmaktadır (Elgün ve Türker, 1999).

Tane Camsılığı

Tane endosperminin camsı yapı göstermesi, irmik verimini ve parlaklığını artırmaktadır (Hoseney 1994; Elgün ve Ertugay 1995; Bushuk 1998; Sissons 2004; Dziki ve Laskowski 2005; Atlı ve ark 1993). Tane sertliği ile camsılık, protein, gluten, irmik verimi ve parlaklığı arasında olumlu bir ilişki bulunmaktadır. Camsı tane oranının genellikle en az %20 olması istenmektedir (Morris, 2004; Dziki ve Laskowski, 2005). Makarnalık buğdaylarda camsılık üzerine çevresel faktörler daha baskındır (Bushuk 1998; Morris 2004). Durum buğdayında camsılık oranları süt, sarı ve fizyolojik olum dönemlerinde stres faktörleri ve hasat sırasında yağın aşırı yağışın etkilerine bağlıdır. Tanede dönme oranı artıkça, protein ve sarı pigment miktarı düşmekte, irmikteki un miktarı artmaktadır. Dönme oranı %30 u aştığında beta- karoten miktarında hızla bir düşme görülmektedir (Elgün 1999).

Renk

Makarnalık buğdaylarda öncelikli kalite faktörlerinden biri olan sarı pigment (sarı renk maddesi) genetik bir faktör olup, çevre faktörlerinden ve özellikle oksidasyondan etkilenmektedir. Öğütme sırasında buğdaydaki tüm pigment maddesi irmiğe geçmemektedir. Sarı pigment miktarı tanenin irmiğe, irmiğin ise makarnaya işlenmesi sırasında azalmaktadır. Sarı pigment miktarı 4-8 ppm arasında değişmektedir. Buğdaylarımızın pigment miktarı bu sınırlar arasındadır. Olgunlaşmamış, çimlenmiş, küflü, hastalıklı taneler irmik verimine, rengine ve makarnanın pişme özelliklerine olumsuz etkide bulunurlar. Makarna rengine en belirleyici pigmentler karotenoidler ve flavonoidlerdir. Karotenoidler sarı- kırmızı renk veren pigmentlerdir. Bunlarda oksijen içermeyenler - karoten ve likopen gibi karotenler ile oksijen içeren lutein ve zeaksantin gibi ksantofillerdir. Karotenoidler kolay okside olmakta sarı kırmızı rengini kaybederek ürünlerin ağarmasına ve beyazlanmasına neden olmaktadır. Karotenoidler yüksek antioksidan kapasiteleri nedeniyle sağlıklı beslenme açısından önemlidir (Borelli ve ark 1999; Laignelet 1983). Makarnalık buğdaylarda karotenoidlerin oksidatif yolla sarı renklerini kaybetmeleri istenmez. Durum buğdaylarının toplam karotenoid içerikleri genellikle diğer buğdaylardan daha yüksektir. Bu durum büyük oranda genetik kaynaklı olup, çevrenin etkisi sınırlıdır. Tanede büyük oranda embriyo tabakasında yoğunlaşan karotenoidler, endosperm ve kepek kısımlarında ise daha düşük ancak benzer oranlarda bulunmaktadır (Borelli 1999; Fortmann ve Joiner 1978; Feng ve Mc Donald 1989). Flavonoidler sarımtırak renk veren, kuvvetli antioksidan ve antikanserijen özelliklere sahip polifenolik maddelerdir. Buğdaylarda bulunan en önemli flavonoid, bir flavon olan tricinin dir. Tricin, buğday tanesinde en çok embriyoda bulunmaktadır. Buğdayların flavonoid içerikleri tür ve çeşide göre değişmektedir.

KİMYASAL FAKTÖRLER

Kül

Buğdayın aleuron tabakasında endosperme göre daha fazla kül bulunmaktadır. Kül miktarı, genetik yapıdan çok çevre koşullarından etkilenir (Dick ve Matsuo, 1988). Tane külünün yüksekliği, irmikte kül miktarının yüksek olacağını gösterir. Genellikle buruşuk ve uzun taneli makarnalık buğdaylar yüksek kül, düşük irmik vermektedir ve işlemede sarı pigmentler üzerine etkisi olumsuzdur (Elgün 1999). Makarna yapımı için kullanılan durum buğdaylarında kül miktarı kuru maddede %1.5- 1.8 arasındadır ve irmikte en çok %1 olması istenir.

Su

Makarnalık buğday ticareti ve depolanmasında önemli olan su oranında istenen miktar ortalama %9-12 dir. Su oranı aynı zamanda tanenin işlenmesinde tavlama ve öğütmede önemlidir. Su oranı yüksekse ürün depolamadan önce kurutulmalıdır. Düşük olduğunda ise kırılma artacağından öğütme kalitesi düşer (Dalçam, 1993).

Karbonhidratlar

Tanedeki karbonhidratlar, nişasta ve diğer karbonhidratlar olarak iki kısımdan oluşur. Toplam karbonhidrat oranı % 70 civarındadır ver bunun içerisinde nişastanın oranı % 90'dan daha fazladır. Nişasta dışında selüloz, hemiselüloz ve dekstrinler vardır. Selüloz sadece kabukta bulunurken, endospermde yoktur ve danede oransal olarak %2-3 civarındadır. Hemiselüloz ise (glukan ve pentozanlar) tanede % 3-5 oranında bulunmaktadır. Suda çözünen ve çözünmeyen olarak iki grup olan hemiselülozların suda çözünenleri beslenme açısından daha faydalıdır. Hemiselülozun teknolojik açıdan önemi ve fonksiyonu, ürüne göre değişmektedir. Dekstrinler nişasta ve maltoz arasında bir yapıya sahiptir. Bitkilerde doğal olarak bulunmamakta, çevre şartları ile nişastanın hidrolizi sonucu oluşmaktadır. Nişasta makarnanın tadı ve aromasında önemlidir. Kurutma sırasında proteinlerin parçalanma ürünleri, karbonhidratlardan meydana gelen alkol ve diğer bileşikler hamurun asitliği ile birleşerek makarnanın kendine has tat ve aromasını oluşturmaktadır. Makarna yapımında zedelenmiş nişasta parçalanarak pişme suyuna geçen kuru madde miktarı-

nı artırmaktadır. Nişasta ile hamur gluteni arasında bir denge sağlanarak belirli dayanıklılık ve elastikiyette ürün elde edilmektedir. Makarnalık buğday nişastasının fazla su tutmasının pişme kapasitesini artırdığı bildirilmektedir (Özkaya ve Özkaya 1993). Spagettinin sağlamlığı ve yapışmasıyla ilgili özelliklerin, nişastanın amiloz fraksiyonunun artışı ile iyileştiği belirlenmiştir (Feillet ve Dexter, 1996). Nişastanın makarnanın pişirilmesi sırasında suya geçen miktarının yarısını amiloz oluşturmaktadır.

Enzimler

Buğdayın içerdiği enzimlerden özellikle oksido-redüktaz grubu içinde yer alan birkaç enzim, buğday ve buğday ürünlerinin rengi üzerinde oldukça etkilidir. Buğday renginde etkili olan en önemli oksidatif enzimler lipoksijenazlar (LOX), peroksidaz (PPO), polifenol oksidaz (POD) enzimleridir (Hoseney 1994, Morris 2004; Borelli 1999; Troccoli ve ark 2000; Clarke ve ark 1998; Taha ve Sagi 1987; Özkaya ve Özkaya 1993). Durum buğdaylarında önemli olan enzimler amilazlar özellikle alfa amilazlar, lipoksidazlar, proteazlar, peroksidazlar ve polifenol peroksidazlardır.

Daha çok başakta çimlenme ve süne-kımlı zararına bağlı olarak ortaya çıkan alfa amilaz aktivitesi yanında proteaz aktivitesinin de değerlendirilmesi gerekmektedir. Proteaz glutene zarar verirken, yüksek amilaz aktivitesi kuru makarnanın mekanik dayanıklılığını azaltmaktadır. Proteaz ve amilaz aktiviteleri birlikte makarnanın biraz yumuşak ve yapışkan bir yapıda olmasına neden olmakta, bu da pişme suyuna geçen madde miktarını artırmaktadır. Kısa kesme makarnalarda yüzeysel çatlaklar, uzun kesme makarnalarda ise askıda kırılmalar olabilmektedir. Amilaz aktivitesi yüksek olan irmikten yapılan makarnalar hamur düzensizliklerine, çok yumuşak hamura, uzun kesmede askıdan düşmelere, pişirme sırasında ise parçalanmalara neden olmaktadır.

Buğdaydaki lipoksidaz aktivitesi makarnanın rengi için önemlidir. Bu bileşiğin makarnaya etkisi buğdayın yapısına, değirmende işlenmesine, randımana ve ruşeymin (embriyonun) irmiğe karışma oranına, makarna üretim aşamalarına bağlıdır ve bu faktörlerin tümü makarnanın rengindeki ağarmayı etkilemektedirler (Feillet ve Dexter 1996;

Yüksel ve ark. 2011). Buğdayların LOX katalizli oksidasyonu sonucu oluşan renk ağarması makarnalık buğdaylarda istenmeyen bir durumdur. LOX enzimleri tanede heterojen bir dağılıma sahiptirler. LOX enzimleri buğdayda embriyo, kabuk ve endospermde bulunur. Embriyo endospermde 17 kat, kabuk ise endospermde dört kat daha fazla LOX enzimi içermektedir. Buğday LOX enzim aktiviteleri; tür, çeşit ve yetiştirme şartlarından etkilenmektedir (Aalami ve ark. 2007; Fortman ve Joiner 1978). Lipoksidaz aktivitesi düşük buğdayların seçimi, makarnada istenilen rengin elde edilmesi için faydalıdır. Vakumlu mikser kullanımı ile pigmentlerin korunması üretim sırasında sağlanabilmekte, L-Askorbik asit ilavesi de bu enzimin oksidasyonunu inhibe etmektedir (Boyacıoğlu ve Ünal, 1987).

Polifenol oksidaz (PPO) enzimleri, buğdayda kabuk kısmında yoğunlaşmıştır. PPO enzim aktiviteleri çeşit ve yetiştirme şartlarından etkilenmektedir. Makarnada renk kararmasını engellemek için düşük PPO aktiviteli durum buğdayı çeşitleri belirlenmeli ve makarna sanayinde kullanılmalıdır. Peroksidazlar (POD enzimleri), PPO enzimleri gibi makarnanın kararmasına neden olmaktadır. Bu enzim en çok kepek ve embriyo kısımlarında, bulunmaktadır, etkileri çeşit ve çevresel faktörlere göre değişmektedir.

Sonuç

Kalite kantitatif bir özellik olduğu için birçok faktör etkilidir. Bu nedenle kalite ıslahı kompleks bir çalışmadır ve pek çok özellikle ilişkilidir. Makarnalık buğdayda boyut ve homojenlik, sertlik ve camsılık kalitede önemli olan fiziksel özelliklerdendir. Hektolit ve bin tane ağırlığı, camsı tane oranı ve sarı renk pigmenti yüksek makarnalık buğdayların seçimi, önemlidir. Makarnalık buğdayda kül, protein miktarı, karbonhidrat oranı, enzim aktivitesi ise kimyasal özelliklerdir. Külü en çok % 1.5-1.8, protein miktarı %13 den yüksek, protein kalitesi iyi taneleri olan, özellikle lipoksijenaz ve alfa amilaz aktivitesi düşük, zedelenmiş nişasta oranı düşük, amiloz oranı yüksek makarnalık buğdayların kullanılması gereklidir. Makarnaların pişirilmeden önceki renk, görünüş ve yüzey özellikleri ve pişirildikten sonraki renk, dirilik, yapışma, hamurlaşma özellikleri ve pişirme suyuna geçen madde miktar-

ları buğdayın fiziksel ve kimyasal özellikleri ile ilişkilidir. Ülkemizde ve dünyada giderek tüketimi artan ve herkes tarafından sevilen makarna için iyi bir hammadde önceliklidir. Bu da hammaddenin doğru bir şekilde yetiştirilmesi ile mümkündür.

KAYNAKLAR

Aalami, M., Leelavathi, K. and Rao, U.J.S.P. 2007. Spaghetti making potential of Indian durum wheat varieties in relation to their protein, yellow pigment and enzyme contents. Food Chemistry, 100, 1243-1248

Atlı, A., Koçak, N., ve Aktan, B. 1993. Ülkemiz çevre koşullarının makarnalık buğday yetiştirmeye uygunluk yönünden değerlendirilmesi. Makarnalık Buğday ve Mamulleri Sempozyumu, 30 Kasım - 03 Aralık 1993, Ankara, 345-352.

Anonymous, 2008. <http://www.fao.org>.

Bekbölet M., Saygın E. 1991. Başlıca Türk İslah çeşidi T. durum buğdaylarının Öz proteinleri ve Makarna Kaliteleri Arasındaki İlişkiler. Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dergisi, 9(2): 31-50.

Bushuk, W. 1998. Wheat breeding for end-product use. Euphytica, 100, 137-145.

Borrelli, G.M., Troccoli, A., DiFonzo, N., and Fares, C.1999. Durum wheat lipoxigenase activity and other parameters that affect pasta color. Cereal Chemistry, 76, 335-340.

Boyacıoğlu H. ve Ünal M.H.1987. Durum Buğdayının Kalitesinin belirlenmesinde Kullanılan Yöntemler. E.Ü.Mühendislik Fakültesi Dergisi, (5) 29:95-105.

Clarke, J.M., Marchylo, B.A., Kovacs, M.I.P., Noll, J.S., McCaig, T.N., and Howes, N.K. 1998. Breeding durum wheat for pasta quality in Canada. Wheat: Prospects for Global Improvement, Eds: Braun, H.-J. ve ark., Kluwer Academic Publishers, New York, 229-236.

Dağcam E.1993. Makarnalık Buğdaylarda Aranan Kalite Kriterleri, Makarnalık Buğday ve Mamulleri Sempozyumu, Ankara, 30 Kasım- 3 Aralık.307-309.

Dick J.W. and Matsuo R.R. 1988. Durum wheat and pasta products. Wheat: Chemistry and Technology. Volume II.Pomeranz, Y. (Ed), Washington State University, Pullman, Washington, U.S.A. 507-543.

Dziki, D. and Laskowski, J. 2005. Wheat kernel physical properties and milling process. Acta Agrophysica, 6, 59-71.

Elgün, A. ve Ertugay, Z. 1995. Tahıl İşleme Teknolojisi. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Erzurum.

Elgün A. ve Türker S.1999. Makarna Üretim Teknolojisi. Selçuk Üni. Ziraat Fak. Gıda Mühendisliği Bölümü, Ders Notları, Konya.

Fares, C., Novembre, G., Di Fonzo, N., Galterio, G. and Pogna, N.E. 1997. Relationship between storage protein composition and quality in breeding lines of durum wheat. Agriculture Mediterranea, 127, 137-144.

Feillet P.,Dexter, J.E.1996. Quality requirements of durum wheat for semolina and pasta productions. Pasta and Noodle Technology. Kruger C.E., Matsuo R.B.(ed.). Institut National la Recherche Argonomique, Laboratoire de Technologie des Cereales, France:95-130.

Feng, Y. and McDonald, C.E. 1989. Comparison of flavonoids in bran of four classes of wheat. Cereal Chemistry, 66, 516-518.

Fortmann, K.L. and Joiner, R.R. 1978. Wheat pigments and flour color. Wheat Chemistry and Technology (2nd ed.), Ed: Pomeranz, Y., American Association of Cereal Chemists, St. Paul, MN, 493-523.

Hoseney, R.C., 1994. Principles of Cereal Science and Cereal Chemists, St. Paul, MN

Laignelet, B., 1983. Lipids in pasta and pasta processing. Lipids in Cereal Technology, Ed: Barnes, Y., Academic Press, London, 269-286.

Liu, C.Y., Shepherd, K.W. and Rathjen, A.J. 1996. Improvement of durum wheat pastamaking and breadmaking qualities. Cereal Chemistry, 73, 155-166.

Morris, S.R. 2004. Grain: Quality attributes. Encyclopedia of Grain Science, Eds: Wrigley, C. et al., Elsevier Ltd., Amsterdam, 238-254

Özkaya, H. ve Özkaya, B. 1993. Makarna kalitesinde buğday bileşiminin önemi. Makarnalık Buğday ve Mamulleri Sempozyumu, 30 Kasım - 03 Aralık 1993, Ankara.289-295.

Sissons, M. 2004. Pasta. Encyclopedia of Grain Science, Elsevier Ltd., Amsterdam, 410-418.

Troccoli, A., Borrelli, G.M., De Vita, P., Fares, C. and Di Fonzo, N. 2000. Durum wheat quality: A multidisciplinary concept. Journal of Cereal Science, 32, 99-113.

Turnbull K.M., and Rahman S., 2002. Endosperm texture in wheat. Journal of Cereal Science, 36, 327-337

Türker S. ve Ünver S. 2000. Makarna Kalitesini Etkileyen Biyolojik, Fiziksel ve Kimyasal Buğday Özellikleri. Unlu Mamuller Teknolojisi 9(5):39-48.

Yüksel F.Koyuncu M.Sayaslan A.2011. Makarnalık Buğday (Triticum durum) Kalitesi. Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi, 4(2):25-31

ARTAŞ
ARSLANOĞLU
Gıda Tarım İnşaat ve Petrol Ürün.San. ve Tic. A.Ş
Tel: (0 222) 541 49 95 Fax: 0 (222) 541 27 12
Eskişehir Yolu 2.Km. Çifteler / ESKİŞEHİR

İnşaat

Akaryakıt

Tarımsal
Faliyetler

Tarım Ürünleri
Ticareti

Un Fabrikası

Daima en iyisi...

Celalettin AYGÜN
Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müd. / Eskişehir

İlker ERDOĞDU

“ MERA KULLANICILARININ MERA MEVZUATINA İLİŞKİN BİLGİLENİMİ ”

Meralarımızın korunması ve ıslah edilmesi ülkemiz hayvancılığı için büyük önem taşımakta.

Bilindiği gibi Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, mera konusunu oldukça yetkin bir biçimde, 4342 sayılı kanun ile düzenleyerek yönetmeliklerle de kanunun olası boşlukları doldurulmuştur. Mevzuat, sadece hak ve yükümlülükleri düzenlemekten ibaret olmayıp, Bununla birlikte, mera konusunda oldukça kapsamlı tüzet kişilikler ihdas edilerek ve bu alanda kurumlaşmanın gerçekleştirilmesine çalışılmıştır. Böylece konu organize hale getirilerek, mevcut ve muhtemel yanlış, eksik ve aksaklıklarının bertaraf edilmesi amaçlanmıştır. Kuşkusuz ki, amacına ulaşmasının ön şartı mevzuatın, meralarla ilgili muhataplarca yeterince bilinmesi, algılanması ve kavranmasının sağlanmasıdır.

Yıllarca aşırı ve düzensiz otlatma baskısı altında verim ve kalite yönünden önemli derecede kayba uğramış olan meralarımızın korunması ve ıslah edilmesi ülkemiz hayvancılığı için büyük önem taşımakta olduğu(Tosun ve Altın, 1981; Erkun, 1999; Gençkan vd., 1990), Halen en önemli kaba yem kaynağı durumunda olan meraların bu konuda kanuni yükümlülüklerin olmamasının da etkisiyle çiftçiler tarafından uzun yıllar bilinçsizce kullanılmış ve yıpratıldığı(Bakır, 1987). Bu doğal kaynakların korunması ve ıslah edilmesi yanında hayvansal üretimi geliştirme yönünden başka önemli düzenlemelerde içeren mera kanununun yürürlüğe girmesinin ülkemiz ekonomisi için büyük önem taşımakta olduğu(Açıkgöz, 2001). Ancak belirtildiği gibi mera kanunu çerçevesinde yürütülmekte olan çalışmaların başarıya ulaşması çiftçilerin bu kanunu mümkün olduğunca anlayabilmesi ve riayet etmesine bağlı olup, Örneğin bu projelerin başarıya ulaşmasında en önemli faktörlerden birinin de otlatma amenajmanı genel ilkelerine çiftçiler tarafından ne kadar riayet edildiğidir.(Gökkuş vd., 1993).

Tarımsal üretimi geliştirmeye yönelik her türlü araştırma ve geliştirme çalışması asıl muhatap olan çiftçilerin katılımı olmadan başarılı olmadığı(Dixon vd., 2001, Chambers, 1997). Kanunla çiftçilere yüklenen bir takım görevlerin bu insanlarca iyice kavranması ve riayet edilmesi çalışmaların başarılı olması ve kalıcı olması yönünden hayati önem taşıdığıdır. Çiftçilerin tarımsal üretim konusunda belirli alışkanlıklarını değiştirmek ve onlara yenilikleri empoze etmenin pratikte çok kolay olmadığı(Sandra vd., 1989; Ekpere,1985). Bu bakımdan mera kanunu ile getirilen düzenlemelerin çiftçiler tarafından ne düzeyde anlaşıldığının ve uyulduğunun saptanması önemlidir.

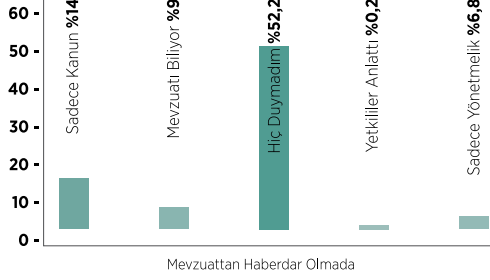

MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışma, Bilecik, Kütahya, Bursa, Sakarya, Düzce, Bolu, Eskişehir ve Afyonkarahisar illerinde 31 köyde, toplam 2013 mera kullanıcı köy halkını kapsamıştır. Araştırmada, 36 sorudan oluşan anket formu protestten sonra uygulamaya geçilerek veriler derlenerek SPSS programında analiz edilmiştir. Örneklem kümesi tam tesadüfi örneklem yöntemi ile belirlenmiştir (Balci, 2005). Araştırmada örneklem rakamının belirlenmesinde, 18 yaş ve üzeri yaş grupları hedeflenmiştir. Adaletli temsil uğruna, örneklem temsil yeteneğini zedeleme riski söz konusu olmasına rağmen oransal olarak düşük tutulması gerekse de, her ilçede toplam en az 50 denekle görüşülmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada; mera alanlarıyla ilgili olarak kullanıcıların mera alanlarının kullanımına ilişkin mevzuattan haberdar olma düzeyine, mevzuatla ihdas edilen kurumların işlevselliği ile ilgili ışık tutacak bilgiler derlenmiş ve değerlendirilmiştir.

SONUÇLAR

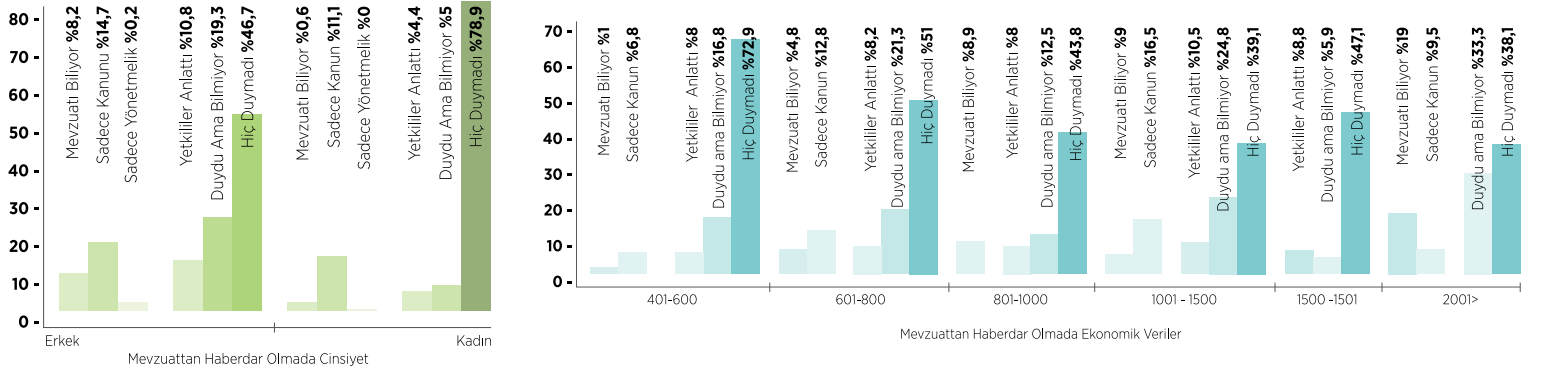
Araştırmanın bu bölümü, kuşkusuz ki, mevzuatın tümüyle ilgili kanaatlere ilişkin veri derlememektir. Sadece mevzuattan ne kadar

haberdar olduğu belirlenmeye çalışılmaktadır. Çünkü teknik bir metin olan mevzuat konusunda köylülerin kapsamlı bilgi sahibi olmasını beklemek kanaatimizce gereksizdir. Araştırmamıza katılan katılımcıların mevzuatla ilgili olarak sorduğumuz "4342 sayılı Mera Kanunu ve Mera Yönetmeliğine ilişkin bilgi ve alakanızı ifade eden aşağıdaki şıklardan size en uygun olan bir tanesini işaretleyiniz" sorusuna verdiği cevaplara ilişkin dağılımlar aşağıda sunulmaktadır.

Grafikte görüldüğü gibi, mera konusuyla ilgili mevzuat hakkındaki bilgi düzeyi düşüktür. Demek ki, defalarca anlatılmasına ve bu güne kadar uygulanma gelmesine rağmen, cari olan kural, kurum ve uygulamaların yasal kaynaklı olduğu yeterince anlaşılmamaktadır. Bu nedenle halkımız, bu mekanizmanın, yazılı bir zemin üzerinde işlediğini henüz fark etmiş değildir. Bu konuda ısrarla vurgu yapmak gerekmektedir. Zira yetkililerin tasarruflarının yasal bir düzenlemeye dayandığını köylü çoğu zaman kavrayamayabilir. Bunu kişisel bir tasarruf gibi yorumlayabilir. Bu takdirde köylünün idareye ilişkin kanaatleri olumsuz hale gelebilir.

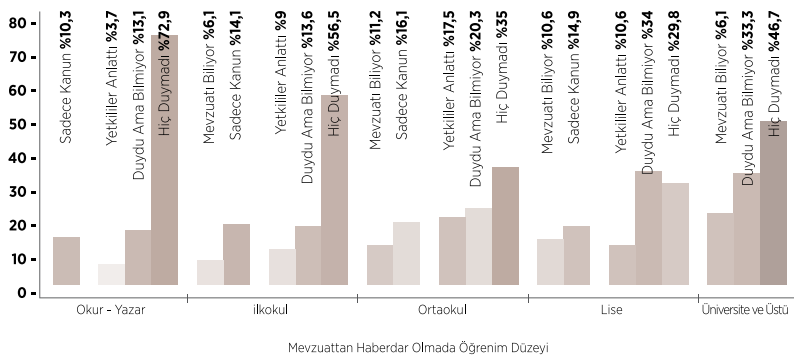
Bu nedenle halkımız, bu mekanizmanın, yazılı bir zemin üzerinde işlediğini henüz fark etmiş değildir. Bu konuda ısrarla vurgu yapmak gerekmektedir. Zira yetkililerin tasarruflarının yasal bir düzenlemeye dayandığını köylü çoğu zaman kavrayamayabilir. Bunu kişisel bir tasarruf gibi yorumlayabilir. Bu takdirde köylünün idareye ilişkin kanaatleri olumsuz hale gelebilir.

Ayrıca mera konusunun yasayla düzenlenmiş olmasının bilinmesi, bu alanların keyfi kullanımına cüret etmeyi de önleyecektir. Çünkü köylerde genellikle tüzel kişilik ve hukuk devletinin bir birimi olmasının sonucunda idarenin birtakım yaptırımlarının olacağı gerçeği göz ardı edilebilmektedir. Bu durumda da tüzel kişiliğin tecessüm ettiği il ya da ilçe tarım müdürlükleri olumsuz bir imajla tavsif edilebilir.

Katılımcıların sosyo - demografik ve ekonomik özelliklerine göre mevzuattan haberdar olma durumu bazı anlamlı ilişkiler gözlenmektedir. Doğal olarak mevzuata erkekler kadınlardan daha fazla vakıftır. Demek ki bilgilendirme toplantılarında kadınların da bulunmasına özen göstermek gerekmektedir.

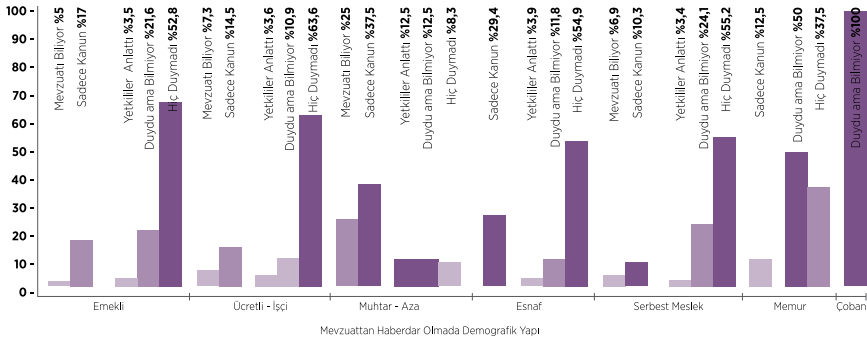
Gelir düzeyi ile mevzuattan haberdar olma durumu arasında da doğrusal ilişki bulunmaktadır. Gelir düzeyi arttıkça mevzuata bilme oranı da artmakta, düştükçe düşmektedir. Mevzuatı bilen işinde daha çok para kazanır gibi bir sonuç çıkarmak çok fazla tutarlı görünmeyebilir

ama görünen o ki, hayvancılık ve çiftçilik işinden daha fazla gelir elde edenler, bu gelirlerini güvence altında tutmak için onunla ilgili mevzuatı daha fazla ciddiye almaktadırlar. Demek ki köylülerin hayvancılık işinden sağladıkları gelir yükseldikçe, bu konu ile ilgili yaptırım ve uygulamalara da ilgileri artmaktadır. Öte yandan hayvancılık dışı geliri olmayanlar mevzuatı daha düşük oranda bilmektedirler. Oysa onların bu konuda daha titiz davranmaları beklenirdi.

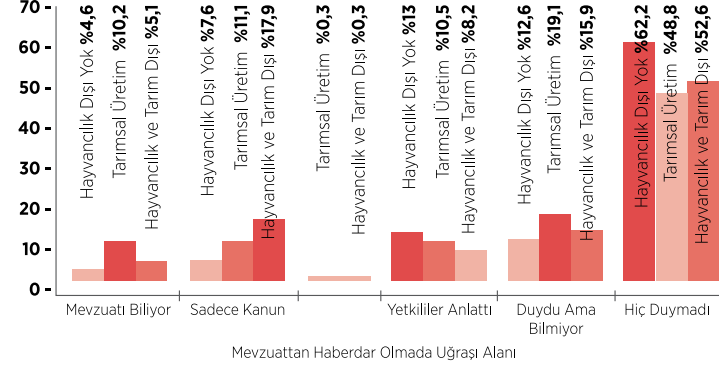
Eğitim düzeyi ile mevzuatı bilme arasında doğru orantı bulunmaktadır. Eğitim düzeyi yükseldikçe mevzuatı bilme oranı artmakta azaldıkça düşmektedir. Demek ki eğitim önemli bir

bağımsız değişken olarak bir kez daha karşımıza çıkmaktadır ki bu da halk eğitim dediğimiz örgün eğitim dışındaki eğitsel araç ve tekniklerin kullanılmasının gerekliliğine işaret etmektedir. Doğal olarak muhtarlar mevzuatı daha fazla bilmektedir. Hayvancılık mesleği

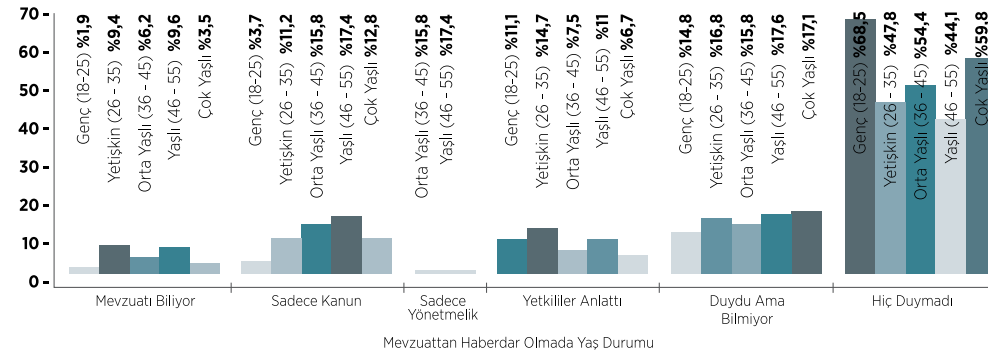
dışında memurlukla iştigal edenlerde de mevzuatı bilme oranı yüksektir. Demek ki hukuk onlar metinlerini temin edip okumaktadırlar. İlgi alanlarında yer almadığı için olsa gerek, işçilerde duymama eğilim yüksektir. Doğal olarak mera birlik üyesi ile muhtar ve azaların mevzuata hâkimiyeti diğer kategorilere göre daha baskındır. Çobanlarda ise çok düşüktür. Onlar bizzat uygulayıcı olduğu için kanaatimizce onlar da mevzuat konusunda bilgilendirilmelidir. Mera kullananlar ile hayvanlarını ahırda besleyenler arasında mevzuatı bilme açısından ciddi bir fark yoktur. Demek ki mera kullanıcıları bu konuda acilen

bilgilendirilmelidir. İlginçtir. Hayvancılık yapanlarla yapmayanlar arasında da bu konuda ciddi bir fark yoktur. Dahası hayvancılık yapmayı

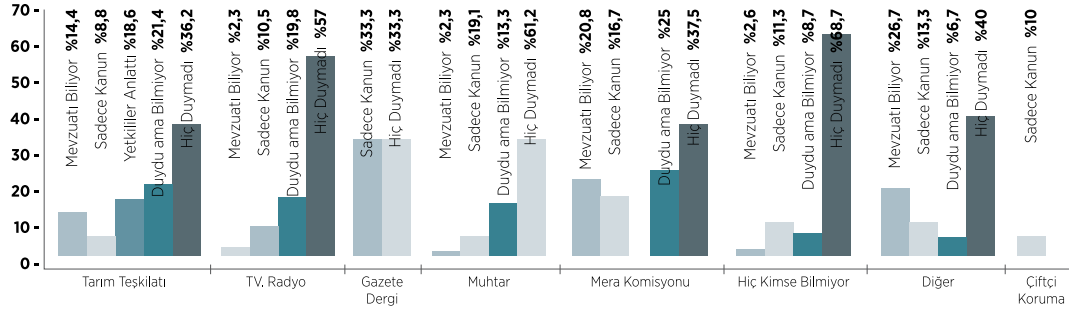

düşünenlerin tümü mevzuatı hiç duymamıştır. Demek ki bu alanın bir düzenlemeye tabi olduğu gerçeği teyiden ısrarla göz ardı edilmektedir. Ticari amaçlı hayvancılık yapanlar mevzuata daha fazla vakıftır. Bu da önemli bir veridir. Zira gelir faktörü vatandaşları ilgili mevzuatı bilmeye zorlamaktadır. Ahırında hayvan besleyenlerle ahır ve merayı birlikte kullananlar arasında da mevzuatı bilme konusunda belirgin bir fark bulunmamaktadır. Demek ki mera kullanma işinin bir kurala tabi olduğu gerçeği köylülerimize ısrarla vurgulanmalıdır. Gençler mevzuatı bilmeye daha az eğilim duymaktadır. Demek ki daha alt yaş grupları özellikle hedef kitle olarak seçilmelidir. Önemli bir diğer veri de şudur: Bilgi kaynağı olarak belirli bir merciye başvurmayanlar ve muhtarları bilgi kaynağı olarak kullananları mevzuatı daha az bilmektedir. Oysa

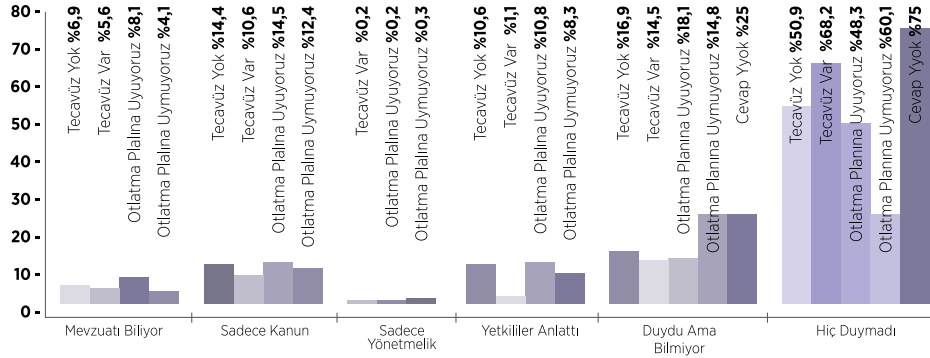
Tarım teşkilatı, mera komisyonu gibi kaynakları kullananlar mevzuatı daha fazla bilmektedir. Demek ki bu yetkili merciler köylülere bilgi verirken konuların yasal çatısını da onlara anlatmaktadır. Bu demektir ki yasal konularda açıklamalar vermesi için muhtarlar mutlaka ikaz edilmelidir

İlginç bir veri, meraları yanlış kullandığını itiraf edenler yetkililerin mevzuata ilişkin verdiği bilgileri daha fazla dinlemektedir. Muhtemelen müeyyideyi bilmek için olsa gerek. Öte yandan meralara tecavüz var diyenlerin de mevzuatı hiç duymama eğilimi daha yüksektir. Sanki mevzuattan haberdar olma oranı arttıkça meraların yanlış kullanımı ile ilgili köylülerin cesareti de artıyor gibi bir yoruma destek çıkacak özellikteki bu veriler, belki de yaptırımlar konusunun yeniden ele alınması için de bir vesile anlamı taşımaktadır.

Mevzuattan Haberdar Olmada İletişim Kaynakları

Mevzuattan Haberdar Olma ve Mera Kullanımı

TARTIŞMA

Mera konusuyla ilgili mevzuat hakkındaki bilgi düzeyi düşük olduğu, konunun defaten anlatılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Mevzuattan haberdar olma sosyo-demografik ve ekonomik özelliklerine göre erkekler kadınlardan daha fazla mevzuatı bilmekte olup, bilgilendirme toplantılarında kadınların da katılımının sağlanması gerekmektedir.

Mevzuat konusunda muhtarlar, hayvancılık dışında memurlukla işgal edenlerde daha fazla bilgili olmalarının yanında işçiler daha az bilgi sahibidirler. Eğitim arttıkça bilgilenme artmakta, ancak gençler daha az ilgi duymaktadırlar hedef kitle geçler ve alt yaş gurupları olmalıdır.

Gelir düzeyi ile mevzuattan haberdar olma durumu arasında da doğrusal ilişki bulunmaktadır. Gelir düzeyi arttıkça mevzuata bilme oranı da artmakta, düştükçe düşmektedir.

Mevzuattan haberdar olmaya ilişkin verilerin katılımcıların merayla ilgilerine göre dağılımlarında ise mera birlik üyeleri daha fazla haberdar olmakla birlikte uygulayıcıların başında gelen çobanlar habersizdir,

KAYNAKLAR

- 1.Açıkgöz, E. 2001. Yem Bitkileri. Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, No:182, s:6-22.
- 2.Bakır, Ö. 1987. Çayır-Mera Amenajmanı. An. Ün. Zir. Fak. Yayınları,992. Ankara.
- 3.Balçı, A. (2005). Sosyal Bilimlerde Araştırma. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- 4.Chambers, R. 1997. Whose reality counts? (Term Paper) Intermediate Technology Publications, London.
- 5.Dixon, J., A. Gulliver and D. Gibbon. 2001. Global farming systems study: challenges and priorities to 2030. Synthesis and global overview. FAO, Rome.

- 6.Ekperere, J.A.1995. Transfer of Agricultural Research Result and Technology. Pp. 251 – 264. In: Towards.Strenghtening the Nigeria Agricultural Research System. B. Shaub, N. O. Adedipe, O. A. Odegbaro.and Adamu Aliyu (Eds). NARP Publication,University of Ibadan Press, Ibadan
- 7.Erkun, V. 1999. Çayır meraların önemi ve tarihi gelişimi. Çayır-Mera Amenajmanı ve Islahı. T.C. Tarım ve Köyşleri Bak. Yay. Ankara. 131-137.
- 8.Gençkan, M.S., Avcıoğlu, R ve Bakoğlu, A. 1990. Türkiye meralarının kullanımı, korunması ve geliştirilmesine ilişkin sorunlar ve çözüm yolları. Türkiye Zir. Müh. 3. Tek. Kon., 8-12 Ocak 1990, Ankara,s 53-61.
- 9.Gökkuş, A., Koç,A ve Çomaklı, Binali. 1993. Çayır-Mera Uygulama Kılavuzu. Atatürk Ün. Zir. Fak. Yayınları, No: 142.Erzurum.
- 10.Sandra, R., Bremer, Fox, J., Poats, S. and Graig. L.1989. Gender Variable in Agricultural Research. A Report prepared for the Women in Development Office
- 11.Tosun, F ve Altın, M. 1981. Çayır Mera ve Yayla Kültürü ve Bunlardan Yararlanma Yöntemleri. On. May. Ün. Zir Fak. Yay. No:1, Samsun.

BİLGİLENDİRME

Dr. Sabri ÇAKIR

Evren ATMACA

Ramazan AKIN

“ BEYAZ ve İRİ TANELİ NOHUT ÇEŞİDİ AKÇA ”

Nohut, yaygın şekilde yemeklik olarak tüketilmekte, yaklaşık % 20' si leblebi sanayisinde kullanılmaktadır.

Ülkemizde nohut, en yaygın şekilde yemeklik olarak tüketilmekte olup, üretilen nohudun yaklaşık % 20' si leblebi sanayisinde kullanılmaktadır. Yemeklik nohut alanlarımızda tohumluk olarak, tüketiciler tarafından daha çok tercih edilen ve daha yüksek fiyata satılabilen iri taneli ve açık renkli nohut çeşitlerine ait tohumluklar tercih edilmektedir. Bu tohumluk olarak halk arasında Ak nohut veya Meksika nohudu gibi isimlerle anılan fakat Antraknoz hastalığına çok hassas olan yerel çeşit ve popülasyonlardır. Söz konusu yerel çeşitleri tercih eden üreticiler hastalıktan kaçmak ve az da olsa ürünü garantilemek amacıyla tohum ekimini Nisan ayının sonuna hatta Mayıs ayının 2. Yarısına ertelemekte, bitkinin çıkış, çiçeklenme ve tane doldurma dönem-

lerinde yüksek sıcaklık ve yetersiz yağışla karşı karşıya gelmesinin sonucu olarak ta birim alandan çok az tane verimi elde edilmektedir. Bu nedenle yemeklik nohut ekim alanlarına uyum sağlayan başta Antraknoz (*Ascochyta rabiei* (Pass.) Labr.) olmak üzere hastalıklara toleranslı, makinalı tarıma elverişli, yüksek verim kapasitesine sahip, iri taneli ve açık tane renginde çeşitlerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Akça, Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Yemeklik Tane Baklagiller Bölümü ıslah çalışmaları ile nohut tarımı yapılan tüm alanlarda yetiştirilmek üzere 2013 yılında tescil ettirilmiş, açık tane renginde ve iri taneli yemeklik nohut çeşididir. Akça çeşidi, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne yürütülen, Ülkesel Nohut Is-

lah Araştırmaları Projesi Ülkesel Nohut Açılan Materyal çalışmaları kapsamında 2004 yılında Enstitüye gelmiş 7 numaralı açılan materyal popülasyonundan yapılan teksel seleksiyon ile geliştirilmiştir.

Akça çeşidi, dik gelişen, orta derece dallanan, orta erkenci, kurağa ve yatmaya toleranslı yemeklik nohut çeşididir. Bitki boyu ve ilk bakla yüksekliği bakımından makinalı hasada uygundur. Tane iriliği ve rengi, Antraknoz hastalığına yerel nohutlara göre toleranslı olması ve bitkisel özelliklerinin de iyi olması sebebi ile yemeklik nohut ekim alanlarında iri taneli, beyaz tane renginde çeşit ihtiyacını karşılayacağı düşünülmektedir. Bu çeşidin özellikleri Çizelge 1 de görülmektedir.

Şekil 1. AKÇA Çeşidinin Suni Epidemiy Koşullarındaki Durumu

Morfolojik Özellikleri	Bitki boyu 29,3-43,7 cm ve ilk bakla yüksekliği makinalı hasada uygun (16,3-29,3 cm) arasında, tane rengi beyaz ve tane şekli koçbaşıdır
Tarımsal Özellikleri	Orta erkenci, kurağa ve yatmaya dayanımı iyidir. Verim düzeyi iklim ve toprak koşullarına göre 111,7-177,1 kg/da arasında değişmektedir. Dekara atılacak tohum miktarı 10-14 kg'dır. Gübreleme ekimle birlikte 6-7 kg. fosfor ve 3 -4 kg. azot tavsiye edilmektedir.
Kalite Özellikleri	Yüz Dane Ağırlığı 48,1-52,5 g, Su Alma Kapasitesi: 0,539-0,540 g/tane, Şişme Kapasitesi: 0,373-0,723 ml/tane, Ort. Elek Analizi: 8,5-8,6 mm, Protein oranı % 16,5-20,4 arasında değişmektedir. Pişme durumu iyi ve lezzetli bir çeşittir.
Hastalık ve Zararları	Tarla şartlarında suni epidemiy koşullarında Antraknoz yanıklığına karşı orta toleranslı olarak bulunmuştur
Önerildiği	Nohut tarımı yapılan tüm tarım alanlarına önerilmektedir.

Çizelge 2. 2009 Yılı Nohut Bölge Verim Denemesi Sonuçları

Çeşit No	Verim (kg/da) Eskişehir	Verim (kg/da) Uşak	Verim (kg/da) Birleşmiş
09-ESNBVD-10	151,7 ab	118,1 ab	131,5
Akça	144,0 ad	111,4 ac	124,2
09-ESNBVD-4	134,0 ae	101,0 be	123,9
09-ESNBVD-6	147,5 ad	96,4 ce	121,9
Canitez-87	133,9 ae	94,7 ce	121,7
Yaşa-05	124,4 be	122,9 a	120,7
09-ESNBVD-7	155,6 a	90,7 de	118,1
Hisar	154,3 ab	97,7 ce	117,8
09-ESNBVD-1	133,9 ae	100,2 be	117,0
09-ESNBVD-2	147,2 ad	104,7 ad	114,7
09-ESNBVD-9	130,8 ae	95,6 ce	113,2
Işık-05	115,3 de	138,4 f	106,0
09-ESNBVD-8	110,5 e	98,3 ce	104,1
09-ESNBVD-5	117,5 ce	85,1 e	101,6
D.K.(%)	14,4	11,3	18,9
A.Ö.F.	33,2	19,4	22,13
F	0,05 önemli	0,01 önemli	Önemli Değil

Azkan, 2009 ve 2010 yıllarında 2 ayrı bölgede (Eskişehir ve Uşak illerinde) bölge verim denemelerinde yüksek verim ve adaptasyon potansiyeli, tane iriliği ve rengi bakımından ön plana çıkmıştır (Çizelge 2). Akça aynı zamanda Antraknoz hastalığına toleransı bakımından Eskişehir ve Ankara'da yapay epidemi koşullarında kurulan hastalık bahçelerinde test edildi ve Antraknoz hastalığına orta toleranslı olarak belirlendi. 2011 yılında çeşit tescil denemeleri için Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezine gönderilen aday çeşit iki yıl süreyle değişik lokasyonlarda yürütülen Çeşit Tescil Denemelerinde değerlendirildikten sonra, 2013 yılında Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğüne oluşturulan Çeşit Tescil Komitesi tarafından Yemeklik Nohut çeşidi olarak Akça adıyla tescil edilmiştir. Azkan çeşidinin Elit ve Orijinal kademe tohumluk üretimi 2013 yılından bu yana Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsünce yapılmakta olup, çeşidin tohumluğunun üretim alanlarına daha hızlı ulaşımını sağlamak amacıyla resmi ve özel sektör tohum üretici kuruluşlarla tohumluk üretim programları ve sözleşmeleri yapılacaktır.

RÖPORTAJ

“ 5. MESLEK KOMİTESİ ”

“İlimizin Coğrafi Konumunun Büyük Tüketim Merkezlerine Yakınlığı ve Bu Merkezlere Ulaşım Kolaylığı Sebze Yetiştiriciliğinde En Önemli Avantajımızdır.”

Komite
Başkan Yardımcısı

Celil DOĞMUŞ

Meslek Komitesi Üyesi

Mehmet KIRIMLIOĞLU

Meslek Komitesi Üyesi

Ömer ERGEN

Meslek Komitesi Üyesi

İbrahim ATICI

ETB 5.MESLEK KOMİTESİ Başkanı Nejdet SÜMEL, Eskişehir ilinin Coğrafi konumunun, İstanbul, Ankara, Bursa illeri gibi büyük tüketim merkezlerine olan yakınlığı ve ulaşım kolaylığı imkânlarının iyi olması, toplandıktan sonra kısa sürede ve taze olarak tüketilmesi gereken sebzelerin pazarlanması bakımından en önemli avantajımız olduğunu belirtti. Son zamanda domates, maydanoz, semizotu, tere ve roka üretiminde söz sahibi konumuna gelen ilimizin virüs üretmeyen bakir topraklarında çok kaliteli Patates, Kuru Soğan ve Bal Kabağı üretilmektedir. Günlük olarak hasatı yapılan ve piyasaya sürülen dayanıksız bir tüketim malı olan sebze ve meyvenin üretimi her aşamada zordur ve bu ürünler hak ettiği değeri bularak pazarlanmak zorundadır aksi halde hiçbir kıymeti yoktur. Üretilen ürünlerin üreticilerimiz başta olmak üzere tüm paydaşların yer aldığı en iyi, en doğru şekil ve zamanda pazarlandığı yerler Toptancı Halleridir.

Komite Başkanı / Nejdet SÜMEL

Sebze tarımının ilimizde büyük işletmeler yerine küçük ve dağınık işletmeler de yapıyor olması ve üretimde yeni teknolojilerin kullanılması yerine babadan kalma yöntem ve tekniklerin kullanılıyor olması, verimlilik, kalite, güvenilirlik ve pazarlama konuları bakımından çok önemli sorunlardır.

İlimizde Örtü altı sebze yetiştiriciliğinin yapıldığı Sera alanlarını arttıracak, bunun büyük işletmeler tarafından yapılabilmesinin önünü açacak, yatırımcıları özendirici destek ve teşvikler verilirse, üretimde yeni teknolojilerin kullanılmasının da önünü açılacaktır. Bu da, sebze yetiştiriciliğinde maliyetin düşmesine, daha sağlıklı, güvenli ve izlenebilir üretimlerin gerçekleşmesine olanak sağlayacak ve buna bağlı olarak da üretilen ürünlerin pazarlanmasının da kolaylaşacağını söyleyen SÜMEL, sektörü ile ilgili sorularımızı şu şekilde cevaplandırdı.

Meslek Komiteniz Hakkında Bilgi Verir misiniz?

Borsamız 5.Meslek Grubunda 1 Anonim Şirket, 10 Limited Şirket, 1 Birlik ve 18 Şahıs şirketi olmak üzere toplam 30 üye ile Halçiler, olarak yerimizi oluyoruz. Borsa meslek komiteleri, meslek gruplarınca dört yıl için seçilmektedir. Borsamız 5.meslek komitesinin 5 üyesi bulunmaktadır, üyelerimiz her ay düzenli olarak Eskişehir Ticaret Borsası toplantı salonunda bir araya gelmekte ve gündemde yer alan yaş sebze, meyve, kuru soğan, patates yetiştiriciliği ve ticareti ile ilgili çözüm bekleyen sorunları görüşülerek, sektörlere ait çözümler üretilmeye çalışılmaktadır.

Meslek Komitenizin 4 Yıllık Hedefleri Nelerdir?

- İlimizde örtü altı sebze yetiştiriciliğinin gelişmesini sağlamaya yönelik çalışmaların yapılmasını sağlamak.
- İlimizde talepleri karşılayacak kapasitede soğuk hava depolarının kurulmasını sağlamak.
- Belirli bölgesel ürünlerde markalaşmayı sağlamak,
- Yaş Sebze ve meyve üretiminde iyi tarım uygulamaları ve organik tarımın yaygınlaştırılmasını sağlamak,

Sebze ve Meyvecilik Sektörünün Eskişehir İlinde Kapasitesi Nedir?

Eskişehir ilinde sebze tarımı yapılan alan %1.05 tir. 2013 yılında Tük ve Trgm verilerine göre toplam, 96.339 Dekar alanda 333.960 ton yaş sebze, 81.000 ton Patates, 176.000 ton Kuru soğan, üretimi gerçekleşmiştir. Şehrimizde sebzeçilik genelde açıkta yetiştiricilik şeklinde yapılmakla beraber Sarıcakaya ve Mihalgazi ilçeleri ile Mihalicçık ilçesinin mikro klima özelliği gösteren bölümlerinde örtü altı sebzeçiliği yapılmaktadır. Eskişehir genelinde meyve üretimi yapılan alanlar, tarım alanlarının %0,42 sini oluşturmaktadır. Tük ve Trgm verilerine göre 44.363 Dekar alanda 26.552 ton Meyve İl de genel olarak üretilen ürünler elma üzüm, vişne, armut, kiraz, kayısı, zerdali, erik ve nardır. Ayrıca Sarıcakaya ve Mihalgazi ilçelerinde zeytin üretimi de yapılmaktadır.

Yaş Sebze ve Meyvecilik Sektörünün Bölge Ekonomisine Katkıları Nelerdir?

İthal girdisi nerede ise hiç bulunmayan, istihdam yaratan ve her geçen gün artış gösteren yaş sebze meyve talebi ile sektör bölge ekonomimize önemli katkılar sağlamakta olup daha fazla katkı sağlama potansiyeline de sahiptir.

Son yıllarda yükselen bir ihracat grafiği yakalayan ve büyük bir gelişim gösteren sektörde, ilimizde üretilen ürünler ve veriler göz önünde tutulduğunda daha fazla katma değeri yüksek ürünleri üretmek üzere çalışma ve planlama yapmamız gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Yaş Sebze ve Meyvecilik Sektörünün Bölgedeki Sorunları Nelerdir?

- Girdi fiyatlarındaki artış nedeniyle üretim maliyetlerinin yüksekliği,
- Olumsuz hava şartları nedeniyle üreticilerin maliyetin altında ürün satmak zorunda kalması,
- Sulamanın yaygın olmayışı,
- Üreticilerin eğitim yetersizliği,
- Paketleme, ambalajlama, depolama ve ürün işleme tesislerinin azlığı,
- Markalaşma, pazarlama ve örgütlenmenin yetersizliği,
- Üreticilerin sorunlarının dışında Toptancı Hallerinin de büyük sorunları bulunmaktadır, bunlar;
- Toptancı Hallerinde işlem gören ürünlerin dışında yeterli denetim ve kontrollerin yapılmaması,
- Yaş sebze ve meyvelerin Toptancı Halli kayıt sistemine girmeden şehir içerisinde denetimsiz olarak sokak satıcıları tarafından satılıyor olması,
- Toptancı Halimizde yeterli miktarda soğuk hava deposu ve analiz laboratuvarının olmaması,

Yaş Sebze ve Meyvecilik Sektörünün Sorunlarına Çözüm Önerileriniz Nelerdir?

- Kırsalda yaşayan nüfusu yerinde tutmak ve geçimlerini sağlamak adına, kırsal nüfusun tarımsal desteklerden daha fazla pay alması sağlanmalıdır,
- Üretim ve pazarlama birbirinin ayrılmaz parçasıdır, dolayısıyla üretilen ürünlerin pazarlanmasında Toptancı hallerinin sorunlarının çözülmesi gerekmektedir,
- Yaş sebze meyve üretiminin büyük ölçekli alanlarda yapılması sağlanmalıdır,
- Zincir Market grupları karşısında Haksız Rekabeti önlemek üzere Halk pazarları, küçük esnaflar ve yerel marketlerin desteklenmeleri gerekmektedir,
- Girdilerin aşağıya çekilmesi amacıyla Maliyetler düşürülmeli. Üreticilerin rekabet gücünün artırılması bakımından maliyetlerin düşürülmesi, gübre, mazot, ilaçlama, depolama vb. verilen tarımsal destekler bu gün verilen desteklerden fazla olmalı, ambalajlama, nakliye gibi unsurlar da mutlak surette desteklenmeleri gerekmektedir,
- Dünyadaki yaş sebze ve meyve tüketimindeki artış göz önüne alınarak iyi tarım uygulamaları konularında bilinçli üreticiler yetiştirmek üzere Üretimden pazarlamaya kadar olan bütün aşamalarda eğitime önem verilmelidir,

- Markalaşmaya gereken önem verilerek marka oluşturulmalıdır,
- Yaş Sebze ve meyve üretiminde, üretim planlaması yapılmalıdır,
- Yaş Sebze ve meyve tarımı ile ilgili yatırımlar desteklenmelidir,
- Pazarlama faaliyetlerine çiftçi dahil edilerek çiftçi örgütlenmeleri desteklenmelidir,
- Yaygın Sulama sistemleri kurulmalı ve bu konunun desteklenmesi gerekmektedir,
- Depolanabilen taze meyveler tüketim açısından ürünün az bulunduğu ara dönemlerde piyasaya ürün arzları avantajlı olabilmektedir. Hızlı tedarik ve sürekli bulunabilirliği sağlamak üzere tedarik zinciri oluşturulmalı özellikle yeterli kapasitede soğuk hava depoları kurulmalıdır.

Doğal hayat, doğal yaşam, doğal tatlar...

www.tosan.com.tr

“ ESKİŞEHİR BUĞDAYI SAHİPSİZ DEĞİL ”

Son yıllarda buğday rekoltesi içinde bulunan düşük kaliteli ürün miktarı dikkat çekici düzeye çıkmıştır.

Son yıllarda Eskişehir buğday üretiminin en ciddi sorunlarından birisi, buğday rekoltesi içinde bulunan düşük kaliteli ürün miktarının oran olarak dikkat çekici düzeylere çıkmasıdır. Bu durum nedeniyle üreticiler, zahireciler, un sanayicileri, fırıncılar ve buğdaydan üretilen mamulleri tüketenler zarar görmektedirler. Geçmişte değişik coğrafyalardan ülkemize göç eden soydaşlarımızdan Eskişehir'e yerleşenlerin geldikleri yerlerde uyguladıkları tarım yöntemleri ile yerel halkın yüz yılların tecrübesi ile yapmakta olduğu geleneksel üretim uygulamalarının bir araya gelmesiyle yeni gelişmeler sağlanmış, uygulamalarda çeşitlilik ve çalışma tarzında iyi yönde farklılaşmalar görülmüştür. Bunlara Çifteler Köy Enstitüsü mezunlarından Eskişehir'de çalışanların yaptığı katkılar da eklenince, ilimiz gerek yer aldığı bölgede, gerekse ülke genelinde birçok ile göre başta buğday olmak üzere önemli ürünlerin tarımında dikkat çekici şekilde ileri gitmiş ve örnek gösterilen bir düzeye ulaşmıştır.

İlimiz tarım alanlarının en büyük kısmını kaplayan ve il ekonomisinin temel direklerinden birisi olan buğdayın veriminde yıllar içinde önemli artışlar sağlanmıştır. Bu artışın sürdürülmesi için verim potansiyeli mevcutlardan fazla olan yeni çeşitlerin geliştirilmesi ve üretim tekniklerinin verimi yükseltici katkılarının yaygınlaştırılması çalışmaları sürdürülmektedir. Buğday, halkımızın temel gıdası olan ekmeğın ve diğer un mamullerinin ham maddesi olduğundan, besleme kalitesinin de yüksek olması büyük önem taşımaktadır. İstenen özelliklere sahip un mamulleri elde edilmesi için de buğday ürününün çeşitli kalite özelliklerince iyi düzeyde olması gerekmektedir. Eskişehir gibi tarım kültürü yüksek bir ilde üretilen buğdaylarda kalite özelliklerince iyi

durumda olmayan ürün miktarının fazla olması sadece önemli bir ekonomik kayıp değil aynı zamanda yakışmayan bir durumdur. Tarım konusunda çalışan kuruluşlar bakımından ülkemizin çok az sayıda ilinde bulunan bir olanağa da sahip olan Eskişehir'de, buğday veriminin de, kalitesinin de yüksek olması, seviyenin yılların gidişine çok bağlı olmadan sürmesi gerekirken, çeşitli nedenlerle özellikle kalite bakımından istenen düzeye ulaşamamasının nedenlerinin belirlenmesi ve buna göre çalışmalar yapılması amacıyla, buğday üretenler, ticaretini yapanlar, ilgili resmi, özel tarım kuruluşları, çiftçi kuruluşları ve uzmanların görüşlerinin alınması ve bu görüşlerin tartışılmasının önemli olacağı görüşüyle Eskişehir Ticaret Borsası tarafından bir dizi toplantı organize edilmiştir. Bu toplantılara katılanlara bir durum tespiti sunmak için, üreticilerce Eskişehir Ticaret Borsasına işlem görmesi için getirilen buğdaylarda kalite özellikleri bakımından yapılan binlerce analizin ve Borsaya ürün getiren üreticilerle yapılan yüzlerce

ESKİŞEHİR BUĞDAYI

anketin sonuçları sayısal veriler halinde hazırlanmış ve bu tespitler 2013 yılı sonbaharında başlayan ve 2014 yılı kış ve bahar aylarında devam eden beş ayrı toplantıda görüşülmüştür.

Toplantılarda 2013-14 üretim yılının kurak geçmekte olmasının buğday üretimine getirdiği sorunlar ve yapacağı olası zararın azaltılabilmesi için alınabilecek önlemler konusu öncelik almıştır. Toprak analizi yaptırmayan çiftçi sayısının çok yüksek olmasının nedenleri konusunda görüşler sunulmuştur. Analiz yaptırmadan kullanılan gübre çeşidi ve miktar tercihlerinde yapılan önemli yanlışların üretime ve elde edilen ürüne nasıl yansıdığı anlatılmış ve giderilmesi için el birliğiyle yapılması gerekenler konuşulmuştur. Borsaya getirilen Eskişehir üretimi buğdayların elde edildiği çeşitlerin sayısının çok fazla olduğu, üreticinin bir çe-

şidi iyi bir şekilde tanıyamadan hemen bir diğerine geçebildiği ve bunu bir tohum bayii, komşu çiftçi, başka köyden bir tanıdığı tavsiyesi gibi çoğu zaman yetersiz bir bilgiye dayanarak yapabildiği, bunda hem verimi hem de kaliteyi sınırlayabildiği ifade edilmiştir. Yararlı olacağı görüşüyle, Borsada işlem gören buğdaylarda yapılan analizlere göre kalite özellikleri istenen düzeyi gösteren buğday çeşitleri konusunda her yıl bilgilendirme yapılması talep edilmiştir. Vasıfsız tohumluk kullanma oranının fazla olmasının da kaliteli ürün elde edilmesini engelleyen önemli sorunlardan birisi olduğunda fikir birliği olmasına karşın, bir kısım üretici sertifikalı tohum fiyatlarının yüksek ve bazı sertifikalı tohumların özellikleri konusunda tereddütleri olduğunu ifade etmiştir.

Kaliteyi kötü etkileyen unsurlar arasında

süne-kımlı emgi zararının önceki yıllarda artış gösterdiği, mücadele yapılması gereken alanlarda üretim yapan çiftçilerin yeterince hassas davranmadığı, bazılarının ilgisiz kaldığı belirtilirken, süne tespiti konusunda yeterince hassas davranılmadığını ileri sürülenler de olmuştur. Borsa laboratuvarının, işlem gören toplam buğday miktarı içinde vasıfsız olarak belirlenen buğdayların % 21 kadarının vasıfsız olmasının nedeninin süne emgisi olduğunu belirlemiş olması da konunun önemini vurgulamıştır. 2013-14 üretim yılında iklimin gidişi ve süne ile mücadelede gösterilen başarılı çabaların yardımıyla zarar oranı çok düşmüştür, ancak bu sonuç kimseyi rehavete itmemeli ve işbirliği içinde, bütün önlemler alınarak çalışmalar sürdürülmelidir. Toplantılarda yapılan tartışmaların ve ileri sürülen görüşlerin özünü kapsayan bir rapor da hazırlanarak, ilgili taraflara sunulmuştur. Bu gibi toplantıların Eskişehir tarımına, buğday üretimine ve il ekonomisine yarar sağlamak bakımından sürekliliğinde önemli faydaları olacağı kuşkusuzdur.

SAHİPSİZ DEĞİL!

Metin BİLGİLİ

“ KÜLTÜR TARİH GEZİ SÖYLEŞİLERİ ”

Hippodrome eski Yunanca'dan geliyor Hippo" at" drome ise "yarış" anlamına geliyor

İSTANBUL

HİPODROM (HYPODROME) ALANI

Bu günkü gezimizde İstanbul'un en önemli tarihsel merkezlerinden Hipodrom'u gezeceğiz. Hipodrom denince aklımıza Veli Efendi Hipodromu gelebilir, ancak yazımız bu hipodrom ile ilgili değil. Bizim gezimize konu olan Ayasofya ile Örne taş sütununun 70 m kadar ötesine uzanan alandaki tarihsel alan.

Batı Roma İmparatorluğu dağıldıktan sonra 395 yılında kurulan Doğu Roma İmparatorluğu, İstanbul'un 1453 yılında fethine kadar uzanan 1058 yıllık sürede bu topraklarda hüküm sürmüş ve sayısız eserler bırakmıştır. Hippodrome eski Yunanca'dan geliyor Hippo" at" drome ise "yarış" anlamına geliyor ve at yarışlarının yapıldığı yer olarak bizim de kullanımımıza girmiş durumda.

Hippodrome, günümüzde yaklaşık olarak Alman Çeşmesinin olduğu yerden başlayıp Dikilitaş,Yılanlı taş ve Örne taş'ı geçtikten sonra Sphendon (Stadyum'un yarım daire kesitli kısmı) olarak anılan yere kadar devam eden alana yayılırdı. Sphendon kısmında şu anda Meslek Lisesi bulunmaktadır.

Hippodrome, Roma döneminde iki tekerlekli arabaların çektiği atlarla yapılan yarışların alanı idi. O dönemde maviler, yeşiller gibi renkler ile anılan takımlar bulunur ve bu takımlar arasında yarışmalar kapılardan çıkar ve yarış başlardı.

Yılanlı taş, dikilitaş, örme taş Roma döneminde zeminden yüksekte bulunur ve arabalar bu yol boyunca gider, sphendon kısmından dönerlerdi.

Hipodromun seyirci kısmı tahmini olarak 30.000 kişiyi ağırlardı. Kral ise Hipodromun yanında bulunan Sarayından alt yol ile direk olarak kendine ayrılan seyir kısmına çıkardı.

Yol üzerinde bulunan dikilitaş, Roma İmparatoru II.Constantinus'un M.S.357 yılında tahtta bulunuşunun 20.yılı nedeni ile Nil nehri üzerinden İskenderiye şehrine getirttiği kırmızı asvan granitinden yapılan ve 200 ton ağırlığında olan bir taştır. Orijinal yüksekliği 30 m olan

taş rivayetlere göre gemiye sığmadığı için kesilerek 18 m civarına indirilmiştir.

Taş bir süre yerde yatay bir şekilde durmuş M.S.390 yıllarında İmparator I.Theodosius taşı bir kaide üstüne oturtturarak dik konuma getirtmiştir. Taşın üzerindeki hieroglif yazılar Mısır Firavunu Ra için yapıldığını belirten dönemsel yazılardır.

Alt kısımda bulunan kaidenin üzerinde İmparator Theodius, ileri gelenler ve korumalarının

taş kabartmaları bulunmaktadır. Alt kısımda ise gösteri yapanlar, müzisyenler ve seyircilerin kabartmaları bulunmaktadır.

Dikilitaşın dört tarafında farklı kabartmalar ve yazılar bulunmaktadır.

Dikilitaş'a İbrahim Paşa Sarayı tarafından bakılınca, Sultan Ahmet Camii'nin minareleri ile birlikte bir ahenk oluşturmaktadır.

Dikilitaş ve Sultanahmet Camii

Dikilitaş geçilince Yılanlı taş görünür. Günümüzde zeminden 1 metreden daha fazla aşığıda kalmış olup, üst kısmındaki üç yılan başı yerinde değildir. Bir tanesi Topkapı Sarayında sergilenmektedir. Bu kesik yılan heykelinin Ayasofya civarında bulunarak Saraya geçtiği

bilinmektedir. Diğer iki yılan başı bulunamamıştır.

Yılanlı heykel Yunan-Pers savaşları sırasında Platea savaşında Perslere karşı kazanılan

zafer sonrası Pers silahlarından eritilerek yapılmıştır. İlk yapıldığında altın bir sehpayı taşıyordu. 1204 yılında haçlı seferleri sırasında bir çok heykel harap edilmiş olmasına karşın yılanlı sütun haçlılar tarafından yılan ısırılmaları için tılsım olduğuna inanıldığı için tahrip edilmemiştir. İstanbul Şehir Efsanelerine göre Osmanlı döneminde yeniçerilerden biri bu yılan başını kılıcı ile koparmış ve sonrasında İstanbul'u yılanlar ve çıyanlar basmıştır.

Yılanlı taş'a dikilitaş ekseninde bakılınca yukarıdaki ilginç fotoğraf ortaya çıkıyor. Sanki Yılanlı taş Dikilitaş'ın kadesiymiş gibi bir algı oluşuyor.

Yılanlı taş geçilince karşımıza Örne taş çıkıyor. Örne taş o dönemde VII Konstantin'in dedesi I.Basil'in zaferlerini resmeden yıldızlı tunç plakalar ile kaplıydı, ancak bu plakalar Dördüncü haçlı seferi sırasında eritilmiştir.Yüksekliği 32 m dir. Günümüzde restore edilmiştir.

Örne taş sütunu

Sütunların bulunduğu eksen üzerinde yer alan onlarca küçük boyuttaki heykel, haçlı seferleri sırasında kaçırılmış ve Venedik'teki San Marco Katedralinin üzerinde ve içinde bulunmaktadır.

Hipodrom ile ilgili Roma döneminden günümüze kadar kalmayı başaran kısım, Örne taşı geçip aşağı doğru inen yoldan devam ederek alt yola çıkınca görülmektedir. Sphendon'un yarım daire yapısı burada göze çarpmaktadır.

Bir sonraki söyleşimizde buluşmak üzere...

Hipodrom ile ilgili Roma döneminden günümüze kadar kalmayı başaran kısım, Örne taşı geçip aşağı doğru inen yoldan devam ederek alt yola çıkınca görülmektedir.

“ TARIMSAL EMTİALARDA HEDGE İŞLEMLERİ ve 2015 TEMEL GÖRÜNÜMÜ ”

2014 yılı genel itibarıyla tarımsal emtia fiyatları için çok parlak bir yıl olmadı. Mısır, soya, pamuk gibi emtiaların üretiminde oldukça yüksek seviyelerin görülmesi, global bazda talep tarafında da önemli bir canlılık olmaması fiyatları negatif etkileyen gelişmeler olarak izlendi.

BUĞDAY

2014 yılına en büyük buğday ihracatçılarından Rusya-Ukrayna arasındaki gerginliğin etkisiyle pozitif alanda başlayan buğday fiyatlarının yılın geri kalanında gerilediğini izledik. Fiyat gerilemesindeki en önemli etkenlerden biri özellikle ABD'deki yüksek üretim seviyeleri nedeniyle gerileyen tahıl fiyatları oldu. Buğdayın özellikle hayvan yemi kullanımındaki en yakın ikamesi olan mısırdaki sert fiyat gerilemeleri buğday fiyatlarını da olumsuz etkiliyor. 5 USD'in altına gerileyerek son dört yılın en düşük seviyesini gören buğday fiyatları yılın son aylarında toparlanmaya başladı. 2015 yılına girerken yine Rusya kaynaklı haberlerle buğday fiyatlarının yükseldiğini izliyoruz. Yılın son aylarında rekor düşük seviyelere gerileyen ruble nedeniyle Rusya hükümetinin buğday ve diğer tahılların ihracatında sınırlamalara gittiğini gördük. 2010'da olduğu gibi buğday fiyatlarında ani yükselişlere neden olacak bir ambargo açıklaması gelmedi ama yılın ilk aylarında gözler yine Rusya'nın üzerinde olacak gibi görünüyor. Bahar aylarında ise ekim döneminin başlangıcıyla ABD'deki gelişmeler öne çıkacak. Geçen sene olduğu gibi yüksek miktarda bir ekim ve verim oranı gerçekleşirse yine düşük fiyat seviyeleri izleyeceğiz. Mevcut duruma bakalım olursak buğday

arızında Rusya dışında önemli bir sıkıntı bulunmuyor. Detayları USDA (ABD Tarım Bakanlığı) tarafından her ay açıklanan WASDE (World Agricultural Supply and Demand Estimates Report) raporunda incelenebilir. Bu rapor, ABD ve global bazda stok, üretim, tüketim gibi kalemlerin tahminlerini içerir. En son 10 Aralık'ta açıklanan rapora göre buğdayda global üretim seviyesinin 722,18 milyon metrik ton ile rekor seviyede olması bekleniyor. ABD'de ise geçen sene 58,11 milyon metrik ton olan üretimin 55,13 milyon metrik ton ile biraz gerilemesi bekleniyor. ABD stok seviyesinin ise düşen ihracat nedeniyle geçen seneye göre %11 yukarıda olması bekleniyor.

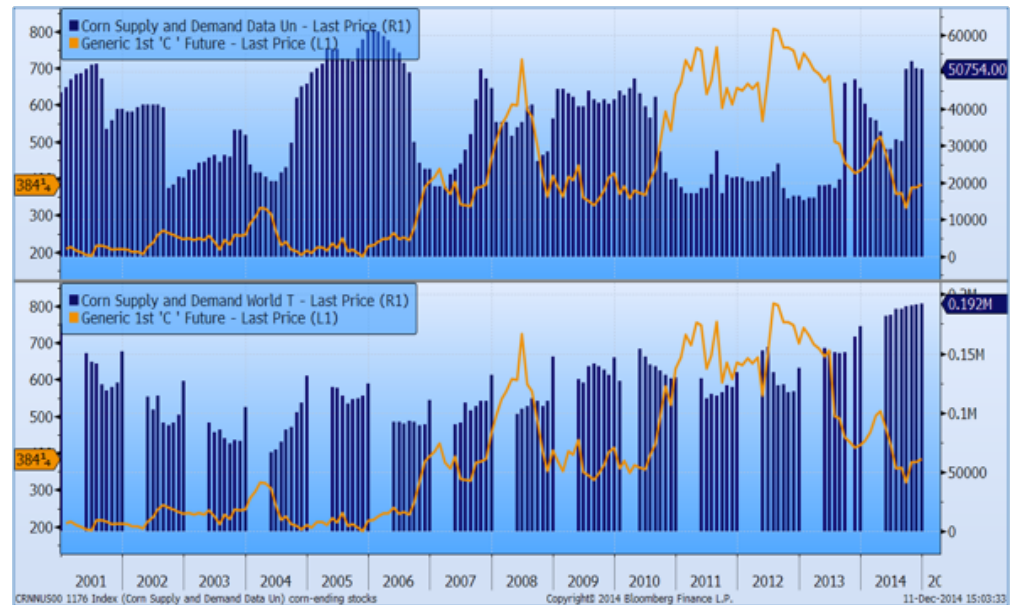
MISIR

2014 yılında rekor seviyede gerçekleşen üretim mısır fiyatlarına damgasını vurdu.

Yıla 4,5 USD civarından yükselerek başlayan mısır, yılsonuna doğru 3,2 USD ile son beş yılın en düşük seviyesini gördü. Özellikle ABD'de gerçekleşen yüksek üretim ve verim seviyesi mısır fiyatlarında sert gerilemelere neden oldu. Aralık ayı WASDE raporuna göre ABD ve global mısır üretimi tarihi rekor seviyede bulunuyor. ABD stok seviyesi 2006'dan bu yana, global stok seviyesi ise 1999'dan bu yana en yüksek seviye ile dikkat çekiyor. Geçen seneye göre kıyaslasak ABD stok seviyesi %61,7 ve global stok seviyesi %11,20 yukarıda bulunuyor.

ABD Mısır stok seviyesi (50,75 milyon metrik ton), Global Mısır stok seviyesi (192,20 milyon metrik ton)

2015 yılında mısır fiyatlarının yönünü belirleyecek en önemli faktör bahar aylarında ABD'de yapılacak olan ekimin miktarı ve verimi olacak. Son iki senedir olduğu gibi

yüksek miktarda bir ekim ve verim oranı gerçekleşirse, yazın da önemli bir kuraklık olmazsa yine mısır fiyatlarında ciddi düşüşler izleyebiliriz. Aksi halde 2015 yılında 4 USD üzerinde mısır fiyatı görmeye devam edeceğiz.

SOYA

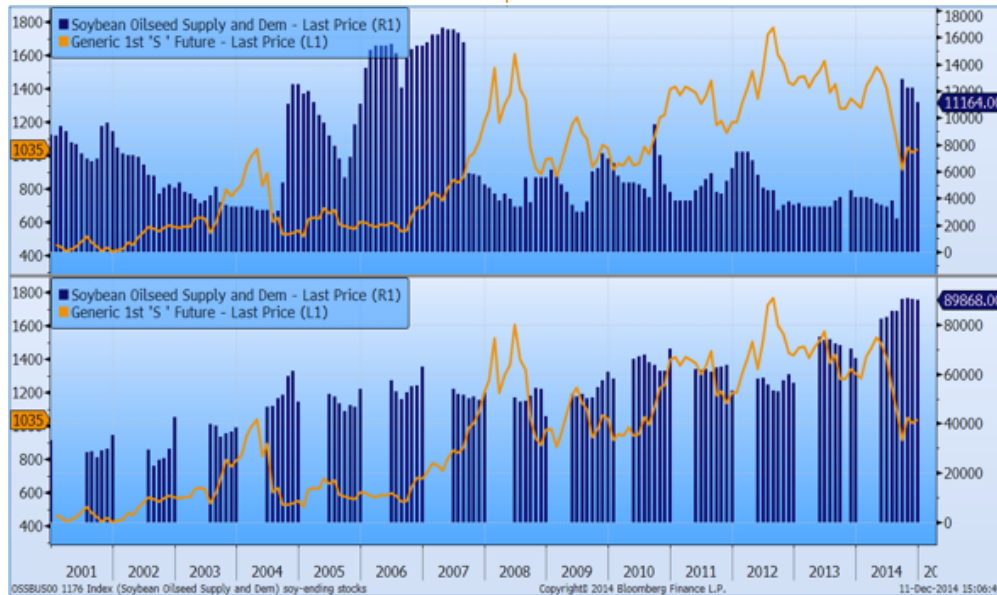
Soya, 2014 yılının en çok değer kaybedenlerinden biri oldu. Yılın ilk aylarında 15 USD'a kadar yükselen soya fiyatına destek olan en önemli faktörlerden biri özellikle Çin kaynaklı taleple artan ABD ihracatı oldu. Ancak bahar aylarında oldukça yüksek seviyede gerçekleşen soya ekimi ve hava koşullarının iyi gitmesiyle sağlanan yüksek verim oranı soya fiyatlarına negatif yansıdı. Yılsonuna doğru 9 USD'a kadar gerileyen soya fiyatı Şubat 2010'dan bu yana en düşük seviyeyi gördü. Soya fiyatındaki sert düşüşü getiren faktörlere bakacak olursak; Aralık ayı WASDE raporuna göre ABD, Brezilya ve global soya üretimi tarihi rekor seviyede bulunuyor. Buna paralel olarak yükselen ABD stok seviyesi geçen senenin yaklaşık üç katında ve 2007'den bu yana en yüksek seviyede bulunuyor. Global stok seviyesi de 89,87

milyon metrik ton ile tarihi rekor seviyede ve geçen senenin %35 üzerinde bulunuyor ABD Soya stok seviyesi (11,16 milyon metrik ton), Global Soya stok seviyesi (89,87 milyon metrik ton)
Kaynak: USDA (U.S. Department of Agriculture)
2015 yılına oldukça yüksek stok seviyesiyle giren soyada aşağı yönlü fiyat hareketinin

devamını izlememiz oldukça muhtemel. Bu seneki üretim seviyesi yine rekor seviyede olmasa bile bir yılda gerçekleşen stok artışı dikkate değer. Fiyatlara pozitif etki edilecek en önemli faktör ise rekor seviyeye tırmanan Çin'in soya ithalatının 2015 yılında da artış göstermesi olabilir. Son olarak geçen sene ilk kez en büyük soya ihracatçısı konumunu ABD'den devralan Brezilya'daki üretim de soya fiyatlarının yönünü belirleyecek önemli faktörlerden biri olarak takip edilecek.

Çin'in soya ithalatı (74 milyon metrik ton)
Kaynak: USDA (U.S. Department of Agriculture)

Hedge İşlemleri Nasıl Yapılır?

CME'de (Chicago Mercantile Exchange) işlem gören vadeli kontratlar tarımsal emtialardaki fiyat hareketliliğine karşı koruma sağlamak amacıyla kullanılabilir. Mısır, buğday, soya fasülyesi, soya küspesi, soya yağı kontratları bu alanda en çok işlem gören kontratlar olarak öne çıkıyor. Kontratlar Türkiye saati ile 03:00-21:15 arasında işlem görmektedir. Gün içinde 15:45-16:30 arasında seans arası verilmektedir. Aşağıdaki tabloda kontrat detaylarını bulabilirsiniz.

Örneğin 1 lot buğday kontratında aşağı ya da yukarı yönlü fiyat hareketine yönelik pozisyon almak için ödenmesi gereken teminat 1925 USD'dir. Alınan pozisyon 5000 kile yani yaklaşık 136 ton büyüklüğündedir. Nominal karşılığı ise yaklaşık 29500 USD'dir. 1925 USD karşılığı 29500 USD değerinde bir pozisyon alınarak 1'e 15 oranında kaldıraç kullanılmış olur.

Örneğin 6,00 USD fiyattan alım yapılması ve 6,50 fiyattan satış yapılarak pozisyonun kapatılması halinde brüt kar = $(6,50 - 6,00) * 5000 = 2500$ USD olarak hesaplanır.

Bu strateji, fiyat yükselişi beklentisinin yanı sıra ileri tarihlerde buğday alımı yapacak olan şirketler için fiyat yükselmesi riskine karşı koruma sağlayacaktır.

Ürün	Mısır	Buğday	Soya	Soya Küspesi	Soya Yağı
31/12/14 Kapanış Fiyatı (USD)	3,97	5,8975	10,1925	364,6	0,3197
Kontrat Büyüklüğü	5000 kile (127 ton)	5000 kile (136 ton)	5000 kile (136 ton)	100 kısa ton (91 ton)	60000 pound (27 ton)
Nominal Değer (USD)	19850	29487,5	50962,5	36460	19182
Teminat Miktarı (USD)	1375	1925	2860	2420	1045
Kaldıraç Oranı	14	15	18	15	18

Fiyatların düşmesi yönünde bir beklentiniz varsa satış yapılarak (kısa pozisyon) fiyat düşüşünden faydalanılabilir. Bu strateji, ileri valörlü satış yapacak olan kurumlar için fiyat düşüşü riskine karşı koruma olarak da kullanılabilir.

TRADEMASTER FX PLUS

FOREKS ARTIK NASIL İSTERSEN ÖYLE!

Traders Escape App

Kafan rahat olsun!
Kar-zarar limitini
belirle tatile çık
rahatla!

PnL Grabber App

Karda mısın, zararda mı?
Kar veya zarardaki
pozisyonlarını tek tuşla kapat.

Basket Trader App ve Turkish Basket Trader App

Sepet sepet...
İster Euro, Yen, Sterlin ile
sepetini oluştur, ister
TL sepetinde işlem yap.

U-turn App

Terste kalma...
Tek tuşla
U dönüşü yap
piyasayı yakala.

Panic Button App

Panik Yok!
Tek tuşla tüm
pozisyonlarını
anında kapat.

Yeni nesil elektronik forex işlem platformu TradeMaster FX Plus'ın farklı kullanıcı ihtiyaçlarına göre geliştirilmiş uygulamaları ile kendi forex platformunda işlem yapma deneyimi yaşa.

- Tek tık'la 50'nin üzerinde uygulama ile işlem kolaylığı
- Uygulamaları masaüstüne taşıyarak daha geniş ekranda işlem yapma
- Anlık verilerle gelişmiş analiz ve grafik uygulamaları
- Gelişmiş risk yönetim ve emir gönderim seçenekleri
- Mac ve Windows işletim sistemleri ile uyumlu

Bizi ara, bu ayrıcalıkları hemen yaşa!

Bursa Şubesi: 0224 294 80 00 bursa@isyatirim.com.tr

0212 350 20 20 trademasterfx@isyatirim.com.tr

www.trademasterfx.com.tr [Twitter](#) [Facebook](#) /TradeMasterFX

Türkiye İş Bankası Kuruluşudur.

Plus

“ ESKİŞEHİR’DE 2013-14 ÜRETİMİ BUĞDAYLARDA ÇEŞİTLERE GÖRE KALİTE ÖZELLİKLERİ ”

Eskişehir, 1,9 milyon dekadardan fazla bir alanda, 700 bin tondan fazla bir miktarda buğday üretmektedir.

GİRİŞ

Orta Anadolu Bölgesi'nin batı geçit kuşağında polikültür tarım yapan, üretim potansiyeli yüksek bir il olan Eskişehir, 1,9 milyon dekadardan fazla bir alanda, 700 bin tondan fazla bir miktarda buğday üretmektedir. Ülkemizin ekmeçlik buğday üretiminde önde gelen illerinden olan Eskişehir'in üretmekte olduğu buğdayların kalite değerlerinde son yıllarda dikkat çekici düşmeler görülmüştür. Dikkat çekici diğeri bir sorun ise İklim ve toprak özellikleri benzer olan yörelerde aynı yılda yetiştirilen aynı çeşitlerde bile kalite özelliklerinde görülen önemli farklılıklardır. Üretilen buğdaylarda kalite değerlerinin düşük olması, bir yandan üreticinin kazancını ve buğdayın il ekonomisine katkısını azaltmakta, diğeri yandan kaliteyi yükseltmek amacıyla kullanılan katkı maddeleri ve/veya paçala karıştırmak üzere başka illerden, hatta başka ülkelerden satın alınan kaliteli buğdaylara yapılan masrafların getirdiği maliyet nedeniyle un, ekmeç ve buğday ununun kullanıldığı diğeri mamullerinin fiyatları yükselmekte, ilde kalması gereken para ise başka yerlerin ekonomisine gitmektedir. Bir önceki üretim yılı olan 2012-13'de borsada işlem gören 89 717 ton buğdayın % 41'lik kısmı olan 36 784 tonu düşük vasıflı olarak belirlenmiş ve normal ürüne göre oldukça ucuza satılmıştır. Bu çalışma; 2011-12 üretim yılında başlatılan Eskişehir'de üretilen buğdaylarda kalite özelliklerinin istenen düzeylerde gerçekleştirilmesi ve dalgalanmaların en aza indirilmesi amacıyla yürütülmekte olan bir program çerçevesinde yapılmıştır. Sonuçlar, bu

konuda yürütülen araştırma ve uygulamalara da yol gösterici olacaktır.

MATERYAL ve YÖNTEM

İl genelinde buğday üretimi yapılan köylerin 218' inden borsaya ürün getirilmiştir. Bu ürünlerin elde edildiği kışlık özellikte kırmızı veya beyaz taneli, sert, yarı sert veya yumuşak yapılı 63 buğday çeşidi bu çalışmanın materyali olarak kullanılmıştır. Kullanılan çeşitler; Aglika, Ahmetağa Albatros Odeska, Aldane, Alpu 2001, Altay 2000, Antilya, Atay 85, Avario, Bayraktar, Bereket, Bezostaja-1, Bona Dea, Cömert, Çetinel 2000, Dağdaş 94, Demir 2000, Destan, Ekiz, Enola, ES 86/7, Diamond, Esperia, Flamura 80, Flamura 85, Fransua, Gelibolu, Genesi, Gerrek 79, Golya, Gün 91, Hakan, Harmankaya 99, İkizce, HD 602, İveta, Krasunia Odeska, Kate A-1, Kırgız 95, Konya 2002, Kutluk 94, Midas, Minola, Nacibey, Müfitbey, Pehlivan, Nota, Quality, Renan, Sarıbaşak, Rumeleli, Selimiye, Soyer 02, Sönmez 2001, Sultan 95, Syrena Odeska, Tosunbey, TT 601, Ukrayna, Yantır, Yubileynaya 100, Yunak, Yunus olmuştur.

Getirilen her parti buğdaydan otomatik sondalar tarafından tesadüfi olarak alınan örneklerde borsa kalite laboratuvarı tarafından fiziksel ve kimyasal kalite analizleri yapılarak her çeşit için hektolitreye ağırlığı, protein oranı, sedimantasyon değeri, gluten değeri ve emgi oranı belirlenmiştir.

(Çizelge 1)

BULGULAR

Borsada işlem gören buğday ürünlerinde yapılan kalite analizlerinin sonuçlarına göre ele alınan özellikler bakımından elde edilen en düşük ve en yüksek değerler ile bu değerleri gösteren çeşitler çizelge 1 de verilmiştir. Bu çeşitlerden, en fazla sayıda köyden getirilen ilk beş çeşit Kate A-1 (120 köyden) Sönmez 2001 (104 köyden) , Bezostaja- 1 (71 köyden) ; Ukrayna (61 köyden) w Ekiz (54 köyden) olup, bunları Tosunbey, Ahmetağa, Harmankaya 99, Altay 2000 ve Esperia izlemiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre 2013-14 üretim yılında borsada işlem gören 69 986 ton buğdayın % 16 lık kısmı olan 11 198 tonu düşük vasıflı olarak belirlenmiştir. Bunda en büyük etken sünekimil emgi zarar oranının düşük oluşmasıdır. Bir önceki yıl işlem gören buğdayların 19 738 ton olan % 22 lik kısmının düşük vasıflı olma nedeni emgi zararı olurken, 2013-14 ürününde emgi zararı nedeniyle düşük vasıflı olan kısım sadece 122 tonluk % 1,1 lik kısım olmuştur. Toprak Mahsulleri Ofisi buğday alım kriterleri içinde yer alan kırık tane oranı, hektolitreye ağırlığı, protein oranı, sedimantasyon değeri ve emgi zararından herhangi biri, konulan sınır değerlerinin dışında olursa (kırık tane oranı % 5,1 den fazla, hektolitreye ağırlığı 73 kg'dan az, protein oranı %10,4 den az, sedimantasyon değeri 22 ml den az, emgi zararı %3,6 dan yüksek), ürün düşük vasıflı olarak nitelendirilmektedir. Düşük vasıflı sınıfına girmemiş, ancak % 2 den fazla sünekimil zarar görmüş buğday miktarı ise 794,5 ton dur ve bunun toplam buğdaylar içindeki payı % 1,4 dür.

TARTIŞMA ve SONUÇ

2013-14 üretim yılında Eskişehir’de, borsa laboratuvarında yapılan analizlerde incelenen özellikler bakımından düşük vasıflıdan, birinci sınıfa kadar değişen nitelikte buğday üretilmiştir. En çok köyden getirilen ilk beş çeşidin gösterdiği değerler de il geneline benzemektedir. Hepsi hektolitreye ağırlığı, protein oranı, sedimantasyon değeri bakımından düşük vasıflıdan birinci sınıfa kadar değişen kalitede ürün verirken, Kate A-1 ve Sönmez 2001 emgi zararı bakımından da aynı değişkenliği göstermiştir. Eskişehir gibi sulu ve kuru tarım teknikleri kullanarak üretim yapan, polikültür tarım uygulayan, tarım kültürü sağlam bir ilde üretilen buğdaylarda düşük vasıflı ürün miktarının %10 dan yüksek çıkması üzücüdür. Son yıllarda kalite düşüklüğüne etki eden faktörler arasında süne-kıvımlı emgi zararı en önemli olanı olarak görülmüştür. Özellikle süne zararının azaltılması konusunda yürütülmekte olan çalışmaların dikkatle sürdürülmesi elzemdir. Biyolojik kontrol için üreticilerin de katılımcı olacağı yöresel projeler hazırlanmalıdır. Son yılların iklim koşullarında görülen etkili değişkenlikler de verim gibi kaliteyi de etkilemektedir. Geç gelen ve özellikle tane oluşumu sırasında alınan yağışların yaptığı zarar yanında aşırı sıcakların da kalitede meydana getirdiği düşüklükler görülmüştür. Kaliteyi ve verimi olumsuz etkileyen önemli faktörler arasında yetiştirme uygulamalarında yapılmakta olan hataların yeri oldukça büyüktür. Toprak verimliliği ve bitki besleme konusunda yapılan yanlışlar, hatalardan ders çıkarmak yerine tekrarı ısrar etme, alınabilecek verimi ve ulaşılabilecek kaliteyi azaltmaktadır. Kışlık ve yazlık olarak çeşitli ürünlerin yetiştirildiği Eskişehir topraklarında sürekli sömürülmekten ileri gelen verim gücü kaybı vardır. Azalmış olan organik madde yerine konmadığı için bu güç artmamaktadır. Mutlak gerekli (elzem) mineraller kalmadığı ya da ihtiyaca yetecek düzeyin altında kaldığından, topraklar gizli açlık çekmektedir. Verimlilik gücü sadece

Çizelge 1. İncelenen özelliklerde belirlenen en düşük ve en yüksek değerler, bu değerleri veren çeşitler ve üretildikleri yöreler.

	EN DÜŞÜK DEĞER	ÇEŞİT	YÖRE	EN YÜKSEK DEĞER	ÇEŞİT	YÖRE
Hektolitreye (kg)	65	Kate A-1	Yahnikapan	84,7	Sönmez	Kalkanlı
Protein (%)	8,4 - 8,5	Gerek79 Altay 2000	Ömerköy Uludere	18,7	Bezostaja-1	Muttalıp
Sedim (ml)	8	Altay 2000	Çalkara	75	Bezostaja-1	Muttalıp
Süne (%)	0	Altay 2000	Uludere	8,3	Altay 2000	Inönü Aş.Kuzfındık
Gluten (g)	11	Altay 2000	Uludere	48-49	Bezostaja-1 Ukrayna	Muttalıp Kuyucak

En fazla sayıda köyden getirilmiş olan ilk beş çeşidin ele alınan kalite özellikleri bakımından gösterdikleri değerler çizelge 2 de verilmiştir.

Çizelge 2. En fazla sayıda köyden getirilen ilk beş çeşitte ele alınan özellikler bakımından en düşük ve en yüksek değerler

	HI (Kg)	Pr(%)	Sd(ml)	Sü(%)	Gl(g)
Kate A-1	65-84,5	8,7 - 19	10 - 60	0 - 5,5	0 - 45
Sönmez 2001	70,3 - 84,7	8,7 - 18	12 - 60	0 - 4,7	16 - 48
Bezostaja -1	68,8 - 84,4	9 - 18,7	17 - 75	0 - 3,5	16 - 48
Ukrayna	71,7 - 83,8	8,7 - 18	14 - 60	0 - 2,2	15 - 49
Ekiz	70,9 - 83,8	9 - 17,5	15 - 60	0 - 2	17 - 46

birim alandan alınan ürün miktarını değil, ürünün kaliteli ve sağlıklı olmasını da çok olumlu etkilemektedir. Gübrelerin, buğdayın yetiştirileceği tarım sistemine (kuru, sulu, vb.), yetiştirilecek çeşide ve verileceği zamana göre seçilmesi gerektiği bilinci tam olarak sağlanamamıştır. Bu durum da kaliteyi (aynı zamanda verimi) ciddi oranda olumsuz etkilemektedir. İl genelinde üretilen çeşit sayısı da yüksektir. Bu çalışmada borsaya getirilerek işlem görmüş 63 çeşit yer almıştır. Ancak borsaya getirilmemiş çeşitler de bulunmaktadır. 5-10 arasında değişik çeşit yetiştiren 95; 10’dan fazla değişik çeşit yetiştiren 17 köy/mahalle belirlenmiştir. Tek başına 20 değişik çeşidin yetiştirildiği köy bulunmaktadır. Borsada 2011-12 üretim yılında işlem gören çeşit sayısı 42 olurken bir sonraki yıl bu sayı 60’a, bu çalışmanın yapıldığı yılda ise 63’e çıkmıştır. Köylere giren- çıkan çeşit trafiği hızlıdır ve bir çeşidin özellikleri, bu çeşitten yüksek verim ve kalitenin alınabilmesi için yapılması gereken uygulamalar konusunda bilgi ve deneyim sağlanmadan hemen bir başkasına geçen çok sayıda üretici bulunmaktadır.

Çok yıllık veriler ve deneyimlere dayanarak yörelere göre belirlenen etkili stres koşullarına dayanıklılık veya yüksek derecede tolerans gösteren, verim ve kalite özellikleri istenen düzeylerde olan ve çevreden çok etkilenmeyen, sertifikalı tohumluğu sürekli bulunabilen çeşitler belirlenerek çeşit enfeksiyonunun önüne geçilmelidir. Ancak bu konuda dikkatli olunmalı, az sayıda çeşidin çok geniş alanlara yayılmasının getireceği olumsuzluklarda gözden uzak tutulmalıdır. Özellikle genetik yapısı benzer olan ve aynı stres koşullarından aynı derecede etkilenen çeşitlerden kaçınılmalıdır. Örneğin Eskişehir genelinde çok geniş alanlara yayılmış olan Kate A-1 erkenci olması nedeniyle sıcaklardan kaçabilen, verimi hem kuru hem sulanır şartlarda üreticiyi tatmin edici seviyelere çıkan bir çeşittir. Ancak kalite bakımından ekmelek çeşit piyasasının aradığı bir çeşit değildir. Kök ve sap çürüklüklerine ve paslara olan hassasiyeti de hem verim hem de kalitede önemli düşüşler göstermesine neden olabilmektedir. Bu çeşitle yarışacak alternatiflerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması yarar sağlayacaktır.

“ TÜRK TİCARET HUKUKUNDA GENEL HATLARIYLA BONO ”

Kambiyo senetlerinde müteselsil borçluluk müessesesi vardır.

Türk Ticaret Hukuku'nda bono, çek ve poliçe olmak üzere üçe ayrılan kambiyo senetleri ticari hayatta büyük önem taşır. Bu çalışmada öncelikle ticari hayatta sıklıkla kullanılan bono ,genel hatlarıyla incelemeden önce kambiyo senetlerinin bir takım ortak özelliklerine değinmekte yarar var. Kambiyo senetlerinin bir takım müşterek özellikleri vardır.

Kambiyo senetleri alacak hakkına ilişkin olup söz konusu alacak hakkı para ile ölçülebilen bir değerdir.Yani kambiyo senetleri bir miktar paranın ödenmesi borcunu içerir. Kambiyo senetlerinde şekle bağlılık esası çok önemlidir. Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince, bir kambiyo senedinin taşınması gereken özellikleri bünyesinde barındırmayan bir senet hukuken kambiyo senedi vasfını yitirir.

Kambiyo senetlerinde müteselsil borçluluk müessesesi vardır. Buna göre kambiyo senedinde imzası olan herkes hamile karşı sorumlu olacaktır.

Kambiyo senetlerinde imzaların bağımsızlığı ilkesi vardır. Kambiyo senedi birden fazla kişi tarafından düzenlenmiş (imzalanmış) olup ta bunlardan birinin yada bir kaçının imzasının geçersiz olması halinde imzaların bağımsızlığı ilkesi gereğince bu senet, imzası geçerli olanlar bakımından tüm sonuçlarını doğurur. Bu durum TTK 667 Maddesinde incelenmiştir. Kanun maddesi gereğince; kambiyo senedindeki imzalardan birisinin geçersiz olması diğer imzaların geçerliliğini etkilemez.Yani kambiyo senedi ilgilisi olmayan kimselerin imzasını, sahte imzaları, gerçekte var olmayan kişilerin imzasını taşısa dahi bu durum diğer imzaların geçersizliğini dolayısı ile de kambiyo senedinin bu vasfını kaybetmesine sebep olmaz. Gerçek olan imzalar bakımından kambiyo senedinin yüklediği tüm sorumluluk devam edecektir.

BONO

Bono sözlük anlamı ile; bir kimsenin diğer bir kimseye veya onun emir ve havalesine, belirlenen vadede, belirli bir tutarı ödeme taahhüdünü içeren, özel biçim ve hükümlere tabi ticari senettir. Yani bono ikili bir ilişki ve ödeme vaadidir. Bono düzenleyen kimse lehtara (senet alacaklısı) veya onun emrine belirli bir meblağ ödeme vaadinde bulunmaktadır.

Ticari hayatta sıkça kullanılan bono, kambiyo senedi olup TTK 776-779 maddelerinde düzenlenmiştir. Türk Ticaret Kanunu bonoya sadece 4 madde ayırmış , ayrıntılı olarak bono ile ilgili düzenlemede bulunmamıştır. Kanun bu dört maddede bononun özelliklerini belirtmiş, diğer konularda poliçe hükümlerine atıfta bulunmuştur. Esasen, oldukça ayrıntılı biçimde düzenlenen poliçe hakkındaki hükümler, bonolar hakkında da uygulanmaktadır.

Bono da bir tür kambiyo senedi olduğundan sıkıya şekil şartlarına bağlıdır. Söz konusu bahsi geçen bu şartlar TTK 776. Maddesinde belirtilmiştir.

Bono da bir tür kambiyo senedi olduğundan sıkı sıkıya şekil şartlarına bağlıdır. Söz konusu bahsi geçen bu şartlar TTK 776. Maddesinde belirtilmiştir.

“TTK MADDE 776- Bono veya emre yazılı senet:

- a)** Senet metninde “bono” veya “emre yazılı senet” kelimesini ve senet Türkçe’den başka bir dille yazılmışsa, o dilde bono veya emre yazılı senet karşılığı olarak kullanılan kelimeyi,
- b)** Kayıtsız ve şartsız belirli bir bedeli ödemek vaadini,
- c)** Vadeyi,
- d)** Ödeme yerini,
- e)** Kime veya kimin emrine ödenecek ise onun adını,
- f)** Düzenlenme tarihini ve yerini,
- g)** Düzenleyenin imzasını, içerir.

Bonoda yer alması gereken zorunlu şekil şartlarını ayrı ayrı inceleyecek olursak;

▲ Bonoda emre muharrer senet veya bono ibarelerinin birisinin mutlaka yer alması gerekmektedir. Bu ibarelerin bonoda yer almaması bononun bono olma özelliğini etkileyecek ve dolayısı ile de bono vasfını yitirecektir. Bono veya emre yazılı senet ibaresinin senedin altında veya üstünde yazılması kabul edilemez, mutlaka senet metninde yer alması gerekir. Amaç önceden düzenlenen bir adi senedi sonradan bono kelimesi ekleyerek kambiyo senedi haline getirmeyi önlemektir. Bu unsur bono bakımından çok önemlidir diğer tüm unsurlar bulunsu dahi bono kelimesi senet metninde bulunmaz veya çizilir ise bu senet bono vasfını yitirir.

Koşulsuz olarak (kayıtsız şartsız)belirli bir parayı ödeme vaadi:

▲ Ödeme vaadi koşulsuz olmalı ve belirli bir bedeli içermelidir. Öngörülen bedel Türk parası olabileceği gibi yabancı para da olabilir. Aynen ödeme kaydı yoksa yabancı para Türk parasına çevrilip ödeme yapılabilir. Miktar açık ve belli olmalıdır alternatifli bedel yazılamaz.

▲ Bonoda lehtarın(senet alacaklısı) isminin mutlaka yer alması gerekmektedir. Bono kime ya da kimin emrine düzenlenmişse, onun gerçek kişi ise adı ve soyadı tüzel kişi ise ticaret ünvanı (ticari şirketlerde) bonoda belirtilmelidir. Sadece firma ismi ya da adi ortaklık ibaresi Yargıtay’ ca kabul görmediğinden ticari ünvan tam ve eksiksiz yazılmalıdır.

▲ Bonoda; keşidecinin yani bonoyu düzenleyenin imzası mutlaka olmalıdır ve bu imza el yazısı ile atılmış olmalıdır. Borçlunun mührünü ve parmak izini içeren senetler usulüne göre onaylanmış olsalar dahi bono niteliğini taşımaz.İmzaların bağımsızlığı ilkesi geçerlidir.

▲ Bonolarda mutlaka düzenleme yani tanzim tarihinin yer alması gerekmektedir. Düzenleme tarihi bulunmayan senet bono niteliğini taşımaz, adi senet sayılır.Düzenleme tarihinin senede gün, ay ve yıl olarak atılması gerekir.Öncelikli amaç, bononun geçerlilik süresinin tespitini sağlamaktır. Bonoda düzenleme tarihi ile vade tarihi aynı gün olabilir .Ancak düzenleme tarihinin vade tarihinden sonraki bir tarih olması durumunda senedin bono niteliği ortadan kalkar.

▲ TTK 776. Maddesinde belirtildiği gibi bonoda ödeme yeri ifade edilmelidir.

Ancak; bonoda ödeme yerinin ifade edilmiş olması bononun geçersiz olması sonucunu doğurmaz “TTK Madde 777,açıklık bulunmadığı halde senedin düzenlendiği yerin ödeme yeri sayılacağını hükme bağlamıştır.

▲ Bonoda düzenleme(keşide yeri) yeri açıkça gösterilmiş olmalıdır .Eğer düzenleme yeri gösterilmemişse senedi düzenleyen kimsenin adının yanında yazılı olan yer düzenleme yeri sayılır. Bu da senette yazılı değilse senet bono niteliğini taşımaz. Adi senet sayılır.

▲ Vade bononun şekil unsurlarından sayılmakla birlikte zorunlu bir şekil şartı değildir.Zira vade tarihi gösterilmemiş bir bono TTK777/2 gereğince görüldüğünde ödenmesi şart olan bir bono sayılır. Ancak görüldüğünde ödenecek bir bonoyu düzenleme(tanzim tarihi) tarihinden itibaren 1 yıl içinde borçluya ödemesi için ibraz etmek gerekir.

“ BUĞDAYIN NABZINA ZİYARET ÇOCUKLARI MUTLU ETTİ ”

Tarım ve çevre konusunda bilinçlenmenin küçük yaşlardan başlaması gerekmektedir.

Her yıl tarım veya çevre ile ilgili değişik bir konu seçilerek ilköğretim okullarında resim, şiir, kompozisyon ve bilgi yarışması düzenlenmektedir. Tarım ve çevre konusunda bilinçlenmenin küçük yaşlardan başlaması gerektiğinin önemi dikkate alınarak yürütülen ve artık geleneksel hale gelen etkinliğin bu yılki konusu “Tohumdan Gıdaya Buğday” olarak seçilmişti. Etkinlik için seçilen okulların öğrencilerinde görülen o sevimli heyecan, katıldıkları dalda gösterdikleri çaba ve elde ettikleri başarılar öğretmenlerini, ailelerini, bizleri hem mutlu etmekte hem de gururlandırmaktadır. Bu duyguları bizimle paylaşan ve başarıyı

ödüllendiren sponsor kuruluşlarımız bulunmaktadır. Büyük desteklerini gördüğümüz bu kuruluşlardan biri de Eskişehir Ticaret Borsasıdır. Etkinliklerin hepsine katılmaya özen gösteren Yönetim Kurulu ve Meclis Başkanları etkinliğe katılan ve başarı gösteren çocukları Borsa'yı görmeleri ve işlevini öğrenmeleri için davet etmektedir. Bu yıl etkinliğe katılan okullardan biri olan Kurtuluş İlkokulu öğrencilerinden bir grup, öğretmenleri eşliğinde Borsayı ziyaret ettiler. Borsa genel sekreteri tarafından gezdirilen ve bilgi verilen öğrenciler, borsaya satmak üzere buğday ve arpa getiren üreticilerle birlikte teşhir salonunda oturarak satış iş-

lemlerini monitörlerden izlediler. Borsanın Laboratuvarını da gezen öğrencilere son teknoloji ürünü aletlerle yapılan ürün kalitesi belirleme analizleri uygulamalı olarak gösterildi. Gördüklerine ve anlatılanlara büyük ilgi gösteren çocuklar bu ziyaretten mutlu bir şekilde ayrıldılar. Çocuklarımıza gösterdiği ilgi ve sıcak yaklaşım nedeniyle Eskişehir Ticaret Borsası ilgililerine, etkinlikte gösterdikleri başarılar ve tarıma gösterdikleri ilgi nedeniyle öğrencilere ve onları yetiştiren öğretmenlerine bir kere daha teşekkür ediyoruz.

OĞUZLAR
1927'den beri...

OĞUZLAR YEM
SANAYİ A.Ş.

**EN BESLEYİCİ
BESİ YEMİ**

Küçük ve büyükbaş hayvan yemleri • Kanatlı hayvan yemleri
Kobay hayvan yemleri • Hobi hayvan yemleri • Yarış atı yemleri

Tel: 0.222.236 07 77 - 236 05 25
www.oguzlaryem.com.tr

TÜRKİYE
15.000.000
15.000.000

BORSAMIZDAN HABERLER

“ BEBKA TARAFINDAN KABUL EDİLEN BORSAMIZIN PROJELERİ TAMAMLANDI ”

Bursa – Eskişehir – Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) 2014 yılı Mali Destek Programları kapsamında BEBKA'dan destek almaya hak kazanan Borsamızın gelişim ve dönüşümüne ivme kazandıran 2 ayrı projemiz tamamlandı. “KIRSALDA EKONOMİK GELİŞİM” Programı kapsamında hazırlanan “ETB KIRSALDA BÜYÜYOR KIRSAL KALKINIYOR” Projesi ile;Kırsal kesimde faaliyette bulunan Borsa üyelerimiz, üretici çiftçilerimiz ve paydaşlarımızın, merkezde faaliyette bulunan üyelerimiz ve paydaşlarımızın Eskişehir Ticaret Borsasından almakta oldukları hizmetin aynısını almaları sağlandı. Ayçiçeği ve Yağlı Tohumların, Borsa bünyesinde yağ oranları belirlenerek reel kalite değerleri üzerinden alım satımının gerçekleşmesi sağlandı.

Bölgede hayvan besiciliğinde kullanılan yem ve yem ürünlerinin reel kalite değerleri Borsa bünyesinde Merkez Laboratuvarımızda belirlenmesi sağlandı.

“İŞBİRLİĞİ VE GELİŞİM” Programı kapsamında hazırlanan “ELEKTRONİK SATIŞ SALONU SİSTEMİNE GEÇİŞ” Projesi ile; Borsamızın Bölgede, Kurumsal olarak ileriye gidebilmesi ve yükselebilmesi adına kendi değerlerimiz ile çağımızın gerektirdiği modern unsurlar arasında bağlantı kurularak, kurulduğu günden bu yana arz ve talebin bulunduğu Hububat Satış Salonu sisteminden, Elektronik Salon Satış Sistemine geçilmesi sağlandı.

Kurulan yeni sistemle, Eskişehir Ticaret Borsasında ürün satış işlemlerine modernizasyon, güvenlik, hız ve standart getirildi, Satış

Salonunda satışa sunulan ürünler daha hızlı, daha güvenilir, daha tarafsız ve daha rekabetçi ortamda anlık reel fiyattan satılması sağlandı.

Bu projelerle Tarım ürünlerinin gerçek piyasa fiyatlarının oluşmasında sağlam zemin hazırlanarak, kaliteli ve etkin rekabet ortamında tarım ürünleri piyasasının gelişmesi sağlandı.

Tamamlanan projelerimiz ile Borsamızın bölgedeki gücü arttı. Geliştirilen merkez ve ilçe laboratuvarlarımız, yeni açılan olan Alpu ve Seyitgazi İrtibat Bürolarımız ve kurulan Elektronik Satış Salonu Sistemi, öncelikle üyelerimize ve bölgedeki paydaşlarımızı da daha modern ve kaliteli hizmet verilmesi sağlandı.

Elektronik Satış Salonumuzun Açılışı

Çifteler İrtibat Büromuzun Açılışı

Sivrihisar İrtibat Büromuzun Açılışı

Alpu İrtibat Büromuzun Açılışı

Seyitgazi İrtibat Büromuzun Açılışı

BORSAMIZDAN HABERLER

“ AHİLİK HAFTASI KUTLAMALARI ”

İlimizde her yıl geleneksel olarak düzenlenen Ahilik Haftası etkinlikleri kapsamında Borsamız tarafından, meslekte uzun yıllardır hizmet veren ticaret erbabı üyeler arasından belirlenen 8 Ahiye Ahilik Komitesi tarafından Ahilik Kaftanı giydirildi.

BORSAMIZDAN HABERLER

“ AKSARAY TİCARET BORSASI TEMEL ATMA TÖRENİ ”

Aksaray'da yapılan ve TOBB Başkanı Sn. M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU'NUN iştirak ettiği temel atma törenine Başkanlarımız Ömer ZEYDAN ve Hasan ÖZTÜRK katıldılar.

KİMYEVİ GÜBRE, ZİRAİ İLAÇ ve TOHUM SATIŞI

- ☀ Arpa İnce 04 Sertifikalı Tohumluk Üretim
- ☀ TİGEM ve Özel firmaların Sertifikalı Tohumları
- ☀ Hibrit ve Analiz Raporlu Sebze Tohumları,
Hibrit Ayçiçek ve Mısır Tohumu
- ☀ Sertifikalı Yonca
- ☀ Sertifikalı ve analiz raporlu Macar Fiği,
- ☀ Adi Fiğ ve Korunga Tohumu

MAHSUL ALIMI

- ☀ Arpa, Buğday, Ayçiçeği, Yulaf, Mısır

ÜRÜN TİCARET KOLL. ŞTİ.

**Kurtuluş Mh. Ünalı Sokak.
No:14/B ESKİŞEHİR
Tel: 0.222. 231 32 34 - 233 57 69**

Mrk: Kurtuluş Mah.Ünalı Sk.14/B Tel : 231 32 34 233 57 89 Fax: 233 00 29 Eskişehir
Şube : Ticaret Borsası İçi Tel : 237 28 03 Eskişehir
Şube : Zübeyde Hanım Cd.19 Tel : 511 22 84 Alpu
Şube : Yunusemre Mh.Bağlar Cd.7 Tel: 531 31 99 Beylikova
Şube : Çal Mah.Çanta Sok.No:2 Tel : 611 22 44 Mahmudiye

BORSAMIZDAN HABERLER

**“TİCARET BORSALARI BAŞKANLARINDAN
BORSAMIZA ZİYARET”**

İpsala Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Sn. İbrahim Girgin, Biga Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Mesut OKYAY, Malkara Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Atilla AYZA ve Gaziantep Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Ahmet TIRYAKIOĞLU Borsamızı ziyaret ederek Borsamızda yapılan çalışmalar hakkında Yönetim Kurulu Başkanımız Ömer ZEYDAN'dan bilgiler aldılar.

FEVZIOĞLU UN

Fevzioglu Petrol Un Gıda Nak. Tic. ve San. Ltd. Şti.
1. OSB - Bilecik
Tel: 0 228 216 0 216
www.fevzioglu.com

BORSAMIZDAN HABERLER

“ ÇANAKKALE ZAFERİNİN 100. YILI ”

Çanakkale Zaferinin 100. yılı sebebiyle Yönetim Kurulu ve Meclis Üyelerimiz Çanakkale'ye gittiler. Borsa Meclisimizin Mart ayı olağan toplantısı ve Yönetim Kurulumuzun

haftalık olağan toplantıları Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odasında yapıldı. Bu gezi esnasında Karacabey Ticaret Borsası, Çanakkale Ticaret Borsası, Bandırma Ticaret

Borsası ve Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odasına ziyaretler düzenlendi ve yapılan çalışmalar hakkında bilgi alışverişinde bulunuldu.

BORSAMIZDAN HABERLER

“ ÇİFTELER İLÇEMİZDE ŞEHİDİMİZE SON GÖREV ”

Diyarbakır'ın Lice İlçesinde, PKK'lı teröristlerle girdiği çatışmada Şehit düşen Jandarma Komando Uzman Çavuş Muhammet Tufan son yolcuğuna uğurlandı.

BORSAMIZDAN HABERLER

**“ CUMHURBAŞKANIMIZ
RECEP TAYYİP ERDOĞAN’A ZİYARET ”**

Yönetim Kurulu Başkanımız Ömer ZEYDAN, Türkiye Odalar Borsalar Birliği Başkanımız M.Rifat HİSARCIKLIOĞLU'nun önderliğinde 365 Oda/Borsa Başkanı ile birlikte Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN'a hayırlı olsun ziyaretinde buldular.

BORSAMIZDAN HABERLER

“ İFTAR YEMEKLERİ ”

Her yıl geleneksel olarak Borsamız tarafından Merkez, Sivrihisar ve Çifteler ilçelerimizde verilen iftar yemeklerimize çok sayıda protokol, üyelerimiz, personellerimiz, emekli personellerimiz ve hamallarımız katıldılar.

Merkez İftar Yemeği

Personel İftar Yemeği

Sivrihisar İftar Yemeği

Çifteler İftar Yemeği

BORSAMIZDAN HABERLER

“ 2015 YILI İLK MAHSUL TÖRENİ ”

2015 yılı İlk Mahsul Arpası, Borsamıza 15 HAZİRAN 2015 Perşembe günü Merkez Beyazaltın Köyü çiftçilerimizden Erdi GÜL tarafından getirildi.

Borsamızda aynı gün yapılan törene, Odunpazarı Kaymakamı Sayın A.Selim PARLAR, Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürü Sayın DR. Sabri ÇAKIR, TMO Eskişehir Şube Müdürü Sayın Özgür ÖZKAN, Odunpazarı Ziraat Odası Başkanı Sayın Hüseyin ŞEN, Tepebaşı Ziraat Odası Başkanı Sayın Süleyman BULUŞAN, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İl Müdürlüğü Personelleri, Prof. Dr. Engin KINACI, Borsamız Yönetim Ku-

rule Başkanı Sayın Ömer ZEYDAN, Meclis Başkanımız Sayın Hasan ÖZTÜRK, Yönetim Kurulu Üyelerimiz ve Borsamızın Tüccar ve Sanayici Üyeleri, Çiftçilerimiz ve Basın Mensupları katıldılar.

Borsamızda düzenlenen Törende yapılan satışta, İlk Mahsul Arpanın sembolik 500 kilosu 2,850 TL'den Oğuzlar Tarım Ür. San. Tic. A.Ş. tarafından satın aldı. İlk Mahsul Arpayı getiren Çiftçimiz Erdi Gül'e günün anısına Borsamızca bir plaket ve para ödülü, Odunpazarı Ziraat Odası Başkanı Hüseyin ŞEN, Tepebaşı Ziraat Odası Başkanı Süleyman BULUŞAN ile OĞUZLAR TAR. ÜR.

SAN. TİC.A. Ş. adına Yönetim Kurulu Üyesi Erhan OĞUZ tarafından da çeşitli hediyeler verildi.

Tören sonunda Borsamıza gelen İlk Mahsul Arpa için kurban kesildi.

Eskişehir yerel basını ve televizyonlarının yoğun ilgi gösterdiği törenimizde, Yönetim Kurulu Başkanımız Ömer ZEYDAN yaptığı konuşmada ilk mahsul arpanın borsamıza ve üreticimize hayırlı olmasını temenni ederek, harman döneminin bereketli geçmesi ve çiftçilerimize bol kazançlı bir sezon olmasını diledi.

BORSAMIZDAN HABERLER

“ KURUMSAL KİMLİK (LOGO) ”

Eskişehir Ticaret Borsası, kurulduğu günden bu yana ilimizin tarımsal, ticari ve sosyal alanda gelişimine ve büyümesine katkıda bulunabilmek adına çağdaş, lider, yenilikçi bir kurum olarak çalışmalarını yürütmektedir.

Eskişehir Ticaret Borsası'nın bu değerler

çerçevesinde oluşan vizyonu ile üyelerimizin bölgemizde ve ülkemizde imajını yansıtacak yaratıcı, akılda kalıcı, özgün ve çağa uygun olarak tasarlanan kurumsal kimliğimiz (logo) yenilendi.

Logomuzdaki “E” ve “B “ harflerinin fontu akılcı, kararlı ve güçlü tutumumuzu simge-

liyor. T harfini oluşturan başak simgesi ise yükselişe ve başarıya giden yolda, dengeli ve sağlam adımlar attığımızı simgeliyor.

Siyah gücümüzün ve kararlı tutumumuzun rengi, Sarı ise işimize olan bağlılığımızın ve tutkumuzun rengidir.

BORSAMIZDAN HABERLER

“ MARKA TESCİLİ ”

T.C.ESKİŞEHİR TİCARET BORSASI BAŞKANLIĞI

Eskişehir Ticaret Borsası, yenilenen kurumsal kimliğinin (logo) ardından, Türk Patent Enstitüsüne başvurarak, Açık artırmaların düzenlenmesi ve gerçekleştirilmesi hizmetleri ile Tarım, bahçecilik ve ormancılıkla ilgili hizmetler kapsamında varlığını temsil eden **ETB / T.C. ESKİŞEHİR TİCARET BORSASI BAŞKANLIĞI** markasını tescil ettirerek marka tescil belgesini aldı.

BORSAMIZDAN HABERLER

“ MİLLİ EĞİTİM BAKANI SAYIN NABİ AVCI'DAN BORSAMIZA ZİYARET ”

Milli Eğitim Bakanımız Prof. Dr. Sayın Nabi AVCI ve beraberindeki AK Parti Eskişehir Milletvekili heyeti ile birlikte Borsamızı ziyaret ettiler. Sayın AVCI'ya Yönetim Kurulu Başkanımız Ömer ZEYDAN tarafından Borsamız tanıtıldı. Üyelerimiz ile bir araya gelen heyet karşılıklı görüş alışverişinde buldular.

BORSAMIZDAN HABERLER

**“ MECLİS BAŞKANIMIZ HASAN ÖZTÜRK
TOBB TİCARET BORSALAR KONSEYİNDE ”**

TOBB Ticaret Borsaları Konseyi asıl üyeliğine seçilen Yönetim Kurulu Başkanımız Ömer ZEYDAN'ın ardından, Meclis Başkanımız Hasan ÖZTÜRK te TOBB Ticaret Borsaları Konseyi asıl üyeliği sıfatını kazandı. Meclis Başkanımız ÖZTÜRK'ün TOBB Ticaret Borsaları Konseyine girmesi ile birlikte Eskişehir Ticaret Borsası, Konseyde aynı anda iki temsilci ile temsil edilen tek Borsa olma unvanını da kazandı.

BORSAMIZDAN HABERLER

“ TOBB 71.GENEL KURUL ”

Borsamız delegeleri TOBB'da düzenlenen 71. Genel Kurula iştirak ettiler.

BORSAMIZDAN HABERLER

“ BAŞKANIMIZ ÖMER ZEYDAN ULUSAL HUBUBAT KONSEYİ (UHK) MECLİS ÜYELİĞİNE SEÇİLDİ ”

Konya Ticaret Borsasında düzenlenen Ulusal Hububat Konseyi toplantı ve seminerine Borsamızı temsilen katılan Borsa Başkanımız Ömer ZEYDAN, toplantının ardından yapılan seçimlerde Ulusal Hububat Konseyi (UHK) Meclis üyeliğine seçildi

“ ESKİŞEHİR TURU ”

ESKİŞEHİR

Şehre hayat veren porsuk çayının etrafında ki Cafe ve Restaruant'larda eşsiz porsuk manzarası eşliğinde çay kahve ya da yemek molası verilebilir.

Adalar

Lületaşı

Eskişehir el sanatlarının en güzel örneklerinden olan Lületaşı eserlerinin en güzel çeşitlerini Atlıhan'da bulabilirsiniz ayrıca lületaşı ustalarının beyaz altına nasıl şekil verdiklerini küçük atölyelerinde izleme fırsatını yakalayabilirsiniz.

1894 Yılında temelleri atılan bugünkü adıyla TULOMSAŞ fabrikasında; 1961 yılında Cemal GÜRSEL'İN talimatıyla Türk Mühendislerin çabaları ile yapılan ilk Türk arabası Devrimi görebilirsiniz.

Devrim

BORSAMIZDAN HABERLER

“ YEREL BASIN MENSUPLARININ BORSAMIZI ZİYARETİ ”

Yönetim Kurulu Başkanımız Ömer ZEYDAN, Gazeteciler günü nedeniyle Yerel basınımızın güzide temsilcilerini Borsamızda ağırlayarak, Borsamız çalışmalarını hakkında bilgi verdi.

BULMACA

Hazırlayan: Selim Gümüş

Özet olarak yazılmış tarih	Arz ve talebin karşılaştığı alan	Düz yazı	Sarılmış şerit	Başka ülkeden alınan mal	Mutluluk, uğur	Sakat kimse	Büyük kız böceği
Fiyat gösteren çizelge	Geri dönen		Meslek yüksekokulunda yetişen asker	Çadırılı bir gösteri yeri			
Demiryolu		Kolay anlaşılır			Büyük çivi	Lütesyum'un simgesi	
Alım satım ile ilgili		İri dişli bir törpü		Ağırlık ölçüsü birimi		Koyun barınağı	
'Rifat ...' (Fotoğraftaki TOBB Başkanı)						Avustralya'nın ülke kodu	
Yanık sesli, kamıştan bir üflemler çalgısı	Gözde, favori ilkel bir su bitkisi					Hızla buharlaşan	Sinir
		Hava basıncı birimi			Zarf-fiil		
Kanun, kural	Göçebe konak yeri Karadeniz Bölgesi'nde bir il				Dış karşıtı	Temel içecek	
						Başkasının adına	
		Şebnem, jale			Kafiye		
					Güç çizgileri, seyelan		
Beton delme aleti			Biçim	Halk dilinde yenge	Acaba		Kedinin ön ayağı
Türkiye'de en büyük göl		Bir bağlaç	Küçük bal teknesi	Gemi pervanesi	Üslup, biçim		
		Mesafe		Bal yapan böcek			İlkel su taşıtı
Altının saflık derecesi	Ortalık					Bir peygamber	
	Kırmızı					Eski dilde 'O'	
		Tarımsal				Dürüst, iyi ahlaklı	
Çok renkli				Kıvrık kıvrık saç			

ANAHTAR KELİME	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Bulmaca'nın çözümü bir sonraki sayımızda.

EN İYİSİNİ İSTEYİN

Tohum İşleme Tesisleri

Yem Fabrikaları

“ Her proje başlangıcında hedeflenen iyi kalite ve yüksek verimlilik politikası ile beslenen, bilgili, birikimli ve tecrübeli kadromuzla en uygun çözümlere ulaşarak müşterilerimizi doğru olanla buluşturuyoruz.

Tahıl Taşıma ve Depolama Sistemleri

ALTINBİLEK®

TANIL
**TASIMA
DEPOLAMA
SİSTEMLERİ**

Organize Sanayi Bölgesi 9. Cadde No:5 26110 Eskişehir / Türkiye

T: +90 222 236 1399 F: +90 222 236 1397

abms@abms.com.tr www.abms.com.tr

